Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 43ος | *Ἀθῆναι, 29 Φεβρουαρίου 1936* | *Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 13*

ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JEAN WEBSTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Πέρασα τὶς ὡραιότερες διακοπὲς ποὺ μποροῦσαν νὰ γίνουν μὲ τὸ νὰ ἔρθω ἐδῶ στὴ Σάλλυ. Κάθουνται σ' ἕνα παλιὸ μεγάλο σπίτι κτισμένο μὲ κόκκινα τοῦβλα καὶ μὲ λευκὲς μπορντοῦρες, ποὺ βρίσκεται στὸ βάθος ἑνὸς κήπου—ἀκριβῶς τὸ εἶδος τοῦ σπιτιοῦ ποὺ κοίταζα ἀπ' ἔξω μὲ τόση περιέργεια ὅταν βρισκόμουν στὸ Ἄσυλον Τζὼν-Γκρίερ κι' ἔσπαζα τὸ κεφάλι μου γιὰ νὰ πλάσω μὲ τὴ φαντασία μου πῶς θὰ ἦταν ἀπὸ μέσα. Ποτὲ δὲν φανταζόμουν πῶς θὰ τὸ ἔβλεπα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια καὶ ὅμως, νὰ ποὺ ἔγινε κι' αὐτό. Ὅλα ἐδῶ μέσα εἶναι τόσο βολικὰ καὶ ἀναπαυτικὰ καὶ ὡραῖα! Πηγαίνω ἀπὸ κάμαρα σὲ κάμαρα καὶ τρώω μὲ τὰ μάτια μου τὴν ἐπίπλωση.

Τὸ σπίτι τοῦτο εἶναι ἰδανικὸ γιὰ παιδιά. Ἔχει σκιερὲς γωνίτσες γιὰ νὰ παίξῃ κανεὶς κρυφτό. Ἔχει μεγάλα τζάκια γιὰ νὰ ψήνῃ κανεὶς κάστανα καὶ καλαμπόκια καὶ μιὰ σοφίτα γιὰ νὰ κλείνεται μέσα στὶς βροχερὲς ἡμέρες καὶ μιὰ μεγάλη σκάλα μὲ ἀκουμπιστήρι γιὰ νὰ κάνῃ τσουλίθρες καὶ μιὰ μεγάλη ἡλιόλουστη κουζίνα καὶ μιὰ χοντρὴ καλόκαρδη καὶ γελαστὴ μαγείρισσα ποὺ βρίσκεται τώρα καὶ δεκατρία χρόνια στὴν οἰκογένεια καὶ ξέρει νὰ ἑτοιμάζῃ ἕνα σωρὸ λιχουδιὲς γιὰ τὰ παιδιά. Ἡ θέα μονάχα αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ φτάνει γιὰ νὰ σὲ κάνῃ νὰ ἐπιθυμήσῃς νὰ μείνῃς παιδὶ σ' ὅλη σου τὴ ζωή.

Κι' ὅσο καὶ γιὰ τὴν οἰκογένεια, ὦ ποτέ μου, οὔτε στὸ ὄνειρό μου δὲν εἶχα ἰδεῖ ποτὲ ὅτι μιὰ οἰκογένεια μποροῦσε νὰ εἶναι τόσο γλυκειὰ καὶ συμπαθητική. Ἡ Σάλλυ ἔχει ἕνα πατέρα καὶ μιὰ μητέρα καὶ μιὰ γιαγιὰ καὶ τὴν πιὸ χαριτωμένη ἀδελφούλα ποὺ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανείς, μιὰ μπεμπέκα τριῶν χρονῶν μ' ἕνα κεφαλάκι ὅλο μποῦκλες καὶ ἕνα μικρὸ ἀδελφὸ ποὺ ξεχνάει πάντα νὰ σκουπίσῃ τὰ πόδια του ὅταν μπαίνῃ μέσ' στὸ σπίτι καὶ ἕνα μεγάλο ἀδελφό, ψηλὸ καὶ καλοκαμωμένον ποὺ τὸν λένε Τζίμμη καὶ εἶναι φοιτητὴς στὸ Πρίνσετον.

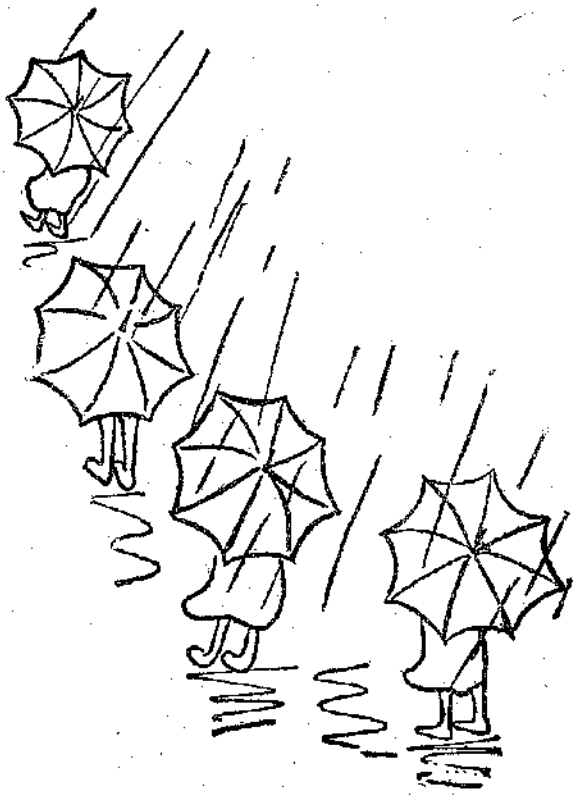

«Ἀπόψε θὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία κολυμπώντας»
(Σελ. 146, στ. β')

Στὸ τραπέζι περνοῦμε διασκεδαστικώτατα — μιλοῦμε καὶ γελοῦμε καὶ ἀστειευόμαστε ὅλοι μαζὶ καὶ κανένας δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ πρῶτα τὴν ἄδεια γιὰ νὰ μιλήσῃ.

Ἔχω τόσα πολλὰ νὰ σᾶς πῶ, ποὺ δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσω. Ὁ κύριος Μὰκ-Μπράϊδ ἔχει δικό του ἐργοστάσιο καὶ τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων κάναμε ἕνα δέντρο γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν ὑπαλλήλων. Ἡ γιορτὴ δόθηκε στὴ μεγάλη αἴθουσα ποὺ συσκευάζονται τὰ δέματα καὶ ποὺ ἦταν ὅλη στολισμένη μὲ πρασινάδες καὶ κλαδιὰ ἀπὸ ἔλατα. Ὁ Τζίμμης Μὰκ-Μπράϊδ εἶχε μασκαρευτεῖ σὰν Ἅγιος Βασίλης καὶ ἡ Σάλλυ κι' ἐγὼ τὸν βοηθήσαμε νὰ μοιράσῃ τὰ δῶρα.

Ἀλήθεια τί παράξενη ἐντύπωση ἔκανε αὐτὸ σὲ μένα! Αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτό μου τόσο καλοκάγαθο καὶ γενναιόδωρο ὅσο κι' ὁ παχύτερος Σύμβουλος τοῦ Ἄσυλου Τζὼν Γκρίερ. Ἔφιλησα ἕνα γλυκὸ παιδάκι πασσαλειμένο ὅλο μὲ γλυκά, δὲν θυμᾶμαι ὅμως νὰ χάϊδεψα προστατευτικὰ τὰ μαλλιὰ κανενός.

Καὶ δυὸ μέρες ὕστερα ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα οἱ Μὰκ-Μπράϊδ ἔδωσαν ἕνα χορὸ στὸ σπίτι τους γιὰ ΜΕΝΑ!

Ἦταν ὁ πρῶτος ἀληθινός, πραγματικὸς χορὸς τῆς ζωῆς μου. Οἱ χοροὶ ποὺ δίνουμε στὸ Κολλέγιο δὲν λογαριάζονται γιατὶ χορεύουμε τὰ κορίτσια ἀναμεταξύ μας. Φοροῦσα τὸ καὶ-

νούργιο μου ἄσπρο βραδυνὸ φόρεμα (τὸ χριστουγεννιάτικό σας δῶρο, εὐχαριστῶ πολύ, αὐτὸ ἀγόρασα μὲ τὴν ἐπιταγή σας) καὶ μακριὰ ἄσπρα γάντια καὶ ἄσπρα μεταξωτὰ γοβάκια. Τὸ μόνο σκοτεινὸ σημεῖο στὴν τελεία, τὴν ἀπέραντη καὶ τὴν ἀπόλυτη εὐτυχία μου ἦταν πῶς δὲν βρισκόταν ἐκεῖ μπροστά καὶ ἡ κυρία Λίππετ νὰ μὲ ἴδῃ νὰ διευθύνω τὸ κοτιγιὸν μὲ τὸν Τζίμμη Μάκ-Μπράϊδ. Τὴν ἐρχομένη φορὰ ποὺ θὰ ἐπισκεφθῆτε τὸ Ἄσυλο Τζὼν Γκρίερ σᾶς παρακαλῶ νὰ τῆς κάνετε λόγο γι' αὐτό.

Δική σας πάντοτε
Γιούντη Ἄμποτ

Υ. Γ. Θὰ σᾶς δυσαρεστοῦσε φοβερά, ἀγαπητέ μου Μπάρμπα-Μακροπόδη, ἂν στὸ τέλος ἀντὶ νὰ γίνω μεγάλη συγγραφεὺς δὲν γινόμουν παρὰ ἕνα ἁπλὸ κορίτσι;

Σάββατο, 6. 30 μ. μ.

Ἀγαπητὲ Μπάρμπα-Μακροπόδη

Ἀποφασίσαμε νὰ κάνουμε σήμερα μιὰ βόλτα ὣς τὴν πόλη, μά, Θεέ μου, τί βροχὴ ἦταν ἐκείνη! Ὁ χειμώνας μ' ἀρέσει νὰ εἶναι χειμώνας, μὲ χιόνια καὶ ὄχι μὲ βροχές.

Ὁ ἐπιθυμητὸς θεῖος τῆς Τζούλιας μᾶς ἔκανε πάλι ἐπίσκεψη σήμερα τὸ ἀπόγευμα, καὶ ἔφερε μαζί του καὶ ἕνα κουτὶ σοκολάτες ποὺ ζύγιζε τρεῖς ὀκάδες τὸ λιγώτερο. Αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα, βλέπετε ἔχει κανεὶς ὅταν συγκαταοικεῖ μὲ τὴ Τζούλια.

Ἡ ἁπλοϊκή μας φλυαρία τὸν διασκέδαζε, φαίνεται, γιατὶ ἀποφάσισε νὰ φύγῃ μὲ τὸ ἑπόμενο τραῖνο γιὰ νὰ πάρῃ τσάϊ μαζί μας μέσ' στὸ σπουδαστήριό μας. Τί βάσανα ὅμως τραβήξαμε γιὰ νὰ μᾶς δώσουν τὴν ἄδεια νὰ τὸν δεχθοῦμε στὸ διαμέρισμά μας. Ἔτσι κι' ἀλλοιῶς εἶναι δύσκολο νὰ πάρῃ κανεὶς ἄδεια γιὰ νὰ δεχθῇ τὸν πατέρα του ἢ τὸν παππού του, καὶ γιὰ τοὺς θείους οἱ δυσκολίες εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερες. Ὅσο πιὰ γιὰ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς ξαδέλφους, γι' αὐτοὺς τὸ πρᾶγμα καταντάει σχεδὸν ἀδύνατο. Ἡ Τζούλια ἀναγκάστηκε νὰ ὁρκισθῇ μπροστὰ στὸν συμβολαιογράφο πῶς ὁ μάστερ Τζέρβης εἶναι στάλήθεια ἀδελφὸς τοῦ πατέρα της καὶ νὰ προσκομίσῃ καὶ τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ δημάρχου, δεόντως ἐπικυρωμένον. (Βλέπετε τί ὡραῖα ποὺ γνωρίζω τοὺς νόμους). Ἀλλὰ καὶ πάλι ἀμφιβάλλω ἂν θὰ καταφέραμε νὰ πάρουμε τὴν ἄδεια. Ἂν ἔβλεπε ἡ ἐπιμελήτρια πόσο νέος κι' ὄμορφος εἶναι ὁ θεῖος Τζέρβης.

Τελοσπάντων ὅμως τὴν πήραμε καὶ δώσαμε καὶ τὸ τσάϊ μας μὲ σάν-τουϊτς ἀπὸ ψωμὶ τῆς μπύρας καὶ τυρὶ τῆς Βίτσεργης. Μᾶς βοήθησε κι' ἐκεῖνος ὁ ἴδιος νὰ τὰ ἑτοιμάσουμε καὶ ὕστερα κάθησε κι' ἔφαγε τέσσερα. Τοῦ εἶπα πῶς πέρασα τὸ καλοκαίρι στὸ Λὸκ-Γουΐλλιω καὶ πιάσαμε οἱ δύο μας ἐπὶ μιὰ ὥρα κουβέντα, μιλώντας γιὰ τοὺς Σέμπλς καὶ γιὰ τὰ ἄλογα καὶ γιὰ τὰ κοτόπουλα. Ὅλα τὰ ἄλογα ποὺ εἶχε γνωρίσει ὁ ἴδιος ἔχουν ψοφήσει, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Γκρὸϋ ποὺ ἦταν ἀκόμη πουλαράκι ὅταν εἶχε πάει γιὰ τελευταία φορὰ στὸ κτῆμα—καὶ τώρα ὁ καϊμένος ὁ Γκρὸϋ εἶναι γέρος καὶ μέλις μπορεῖ νὰ πάῃ κούτσα-κούτσα ὣς τὴ βοσκή. Μὲ ρώτησε ἂν οἱ Σέμπλς ἔχουν ἀκόμη τὴ συνήθεια τὰ φυλᾶνε τὰ λουκάνικα μέσα σ' ἕνα κίτρινο βάζο μὲ γαλάζιο καπάκι στὸ κάτω ράφι τοῦ κελλαρισοῦ, κι' ἀλήθεια ἔτσι κάνουν καὶ τώρα ἀκόμη! Ἤθελε ἐπίσης νὰ μάθῃ ἂν ὑπάρχει ἀκόμη μιὰ κοτσυφοφωλιὰ ποὺ βρισκόταν κάτω ἀπὸ ἕνα μεγάλο βράχο στὴ νυχτοβοσκή, καὶ ἀλήθεια, ὑπάρχει ἀκόμη! Ὁ Ἀμασάϊ τὸ καλοκαίρι ἔπιασε στὸ μέρος ἐκεῖνο ἕνα μεγάλο παχὺ σταχτὶ κότσυφα, τὸν εἰκοστὸ πέμπτο δισέγγονο ἐκείνου ποὺ εἶχε πιάσει ὁ Μάστερ-Τζέρβης ὅταν ἦταν μικρός.

Τὸν εἶπα Μάστερ-Τζέρβη μέσ' στὰ μοῦτρα του, ἀλλὰ δὲν ἔδειξε νὰ τοῦ κακοφάνηκε καθόλου. Ἡ Τζούλια μᾶς εἶπε ὕστερα ὅτι ποτὲ δὲν εἶχε ξαναϊδῇ τὸν θεῖο της μὲ τόσο κέφι. Συνήθως, λέει, δὲν τοῦ παίρνεις λόγο ἀπὸ τὸ στόμα του. Μὰ ἡ Τζούλια δὲν ἔχει καθόλου τάκτ κι' ἐγὼ βρίσκω πῶς μὲ τοὺς ἄνδρες πρέπει κανεὶς νὰ ἔχῃ πάρα πολὺ μεγάλο τάκτ. Ὅταν ξέρεις πῶς νὰ τοὺς πιάσῃς ροχαλίζουν σὰν τὶς γάτες κι' ὅταν δὲν ξέρεις σοῦ γρυλλίζουν καὶ σοῦ δείχνουν τὰ νύχια τους.

Διαβάζουμε τώρα τὸ ἡμερολόγιο τῆς Μαρίας Μπασκίρτσεφ. Δὲν εἶναι καταπληκτικό; Ἀκοῦστε μιὰ περικοπή του: «Μ' ἔπιασε μιὰ κρίση ἀπελπισίας ποὺ ξέσπασε σὲ βογγητὰ καὶ στὸ τέλος μ' ἔσπρωξε νὰ πετάξω τὸ ρολόϊ τῆς τραπεζαρίας στὴ θάλασσα».

Αὐτὸ μὲ κάνει νὰ ἐλπίζω πῶς δὲν εἶμαι μεγαλοφυΐα. Φαίνεται πῶς οἱ μεγαλοφυΐες θὰ εἶνσι πολὺ δυσάρεστες στὴ συναναστροφή τους καὶ ὀλέθριες γιὰ τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ τους.

Θεέ μου τί βροχὴ εἶναι αὐτή! Μὲ τὸ τουλούμι πέφτει τὸ νερό! Φαντάζομαι πῶς θὰ πᾶμε κολυμπῶντας στὴν ἐκκλησία ἀπόψε.

Πάντα δική σας
Γιούντη

20 Ἰανουαρίου

Ἀγαπητὲ Μπάρμπα-Μακροπόδη

Μήπως ἔτυχε ποτὲ νὰ ἔχετε κανένα κοριτσάκι ποὺ σᾶς τὸ ἔκλεψαν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν κούνια του ὅταν ἦταν ἀκόμη μωρό;

Ἐγὼ θὰ εἶμαι τὸ μωρουδάκι αὐτό. Ἂν ζούσαμε σὲ μυθιστόρημα αὐτὴ θὰ ἦταν ἡ λύσις· δὲν νομίζετε;

Στάλήθεια εἶναι πολὺ παράδοξο νὰ μὴν ξέρει κανεὶς ποιὸς εἶναι—εἶναι συγχρόνως ρωμαντικὸ καὶ σοῦ ἐξάπτει καὶ τὴν φαντασία.

(Ἀκολουθεῖ)

Μετάφρασις Α. Δ. καὶ Γ. Τ.

ΤΙ ΔΕΝ ΤΟΥ ΣΥΧΩΡΕΣΑΝ

ΛΑΪΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Ἕνας καλὸς ἄνθρωπος, ὅμα πάτησε τὰ ἑξῆντα του χρόνια βαρειαρρώστησε καὶ κρεββατώθηκε.

Φοβήθηκε πῶς μποροῦσε νὰ πεθάνῃ καὶ γιὰ νὰ πάῃ στὸν ἄλλον κόσμο μὲ ἥσυχη τὴν συνείδησή του, ἀποφάσισε νὰ συχωρεθῇ μὲ ὅσους ὣς τότε θελητὰ καὶ ἀθέλητά του, ἀδίκησε, ξεγέλασε, ἢ ἐκακοκάρδισε μὲ κανένα πικρό του λόγο.

Γιὰ νὰ βρῇ ὅλους αὐτοὺς ἔστειλε τὸ νοῦ του στὰ περασμένα.

Ἔτσι, θυμήθηκε ὅλη του τὴ ζωὴ ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια.

Πῶς, ὅταν ἔγινε δεκαπέντε χρόνων, ἄρχισε νὰ βοηθάῃ τὸν πατέρα του ποὺ ἔκανε ἀγώγια μὲ τρεῖς γκαμήλες ποὺ εἶχε τότε καὶ πήγαινε ἀπὸ πολιτεία σὲ πολιτεία ταξειδιῶτες καὶ πραγμάτειες.

Πῶς ὀρφάνεψε ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια καὶ ἔκανε πιὰ μόνος του τὴ δουλειὰ τοῦ ἀγωγιάτη μὲ τὶς τρεῖς γκαμήλες ποὺ κληρονόμησε ἀπὸ τὸν πατέρα του, καὶ πῶς σιγὰ σιγά, μὲ τὴν ἐργασία του καὶ τὴν οἰκονομία του ἀπόκτησε πολλὲς γκαμήλες καὶ περιουσία.

Ὅσο ὅμως καὶ ἂν ἐσκάλισε τὸ μυαλό του, δὲν μπόρεσε νὰ θυμηθῇ τίποτε ἄλλο, ἀπὸ μερικὰ ἀθῶα φέμματα ποὺ ἀναγκαζόταν νὰ λέγ στοὺς ταξειδιῶτες του ὅταν τὸν ρωτοῦσαν σὲ πόση ὥρα θὰ τελείωνε τὸ ταξείδι, ἢ ἂν θὰ χαλοῦσε ὁ καιρὸς ἢ ἂν θὰ διατηριόταν καλός.

Τὸ μόνο κακὸ ποὺ βρῆκε, ἦταν ἐκεῖνο ποὺ εἶχε κάνει στὶς γκαμήλες του, ποὺ πολλὲς φορές, τὶς εἶχε παραφορτώσει, κουράσει στὸ δρόμο καὶ ἀφημένες νηστικὲς καὶ διψασμένες.

Γιὰ τοῦτο ἔστειλε ἕναν ὑπηρέτη του στὸ σταῦλο νὰ τῆς φωνάξῃ, νὰ πάνε κοντά του γιὰ νὰ τῆς παρακαλέσῃ νὰ τὸν συχωρέσουν.

Σὲ λίγο οἱ γκαμήλες ἔφθασαν ἔξω

ἀπὸ τὸ παράθυρό του, πρόβαλαν τὰ κεφάλια τους μέσα καὶ ζήτησαν πρόθυμα τὴν διαταγή του.

Ἐκεῖνος, ἀπὸ τὸ κρεββάτι του εἶπε γιὰ ποιὸ σκοπὸ τῆς φώναξε καὶ οἱ γκαμήλες ζήτησαν νὰ τὶς ἀφήσῃ νὰ πάνε στὸ σταῦλο τους νὰ τὸ σκεφθοῦν, νὰ τὸ συζητήσουν καὶ νὰ γυρίσουν νὰ τοῦ ἀπαντήσουν.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ κάμποση ὥρα ξαναγύρισαν μπρὸς στὸ παράθυρό του, ἡ πιὸ γριὰ ἀπ' αὐτὲς τοῦ εἶπε:

—Ἀφέντη μας, ἂν πολλὲς φορὲς μᾶς παραφόρτωσες μὲ πραγμάτειες καὶ μᾶς κούρασες καὶ μᾶς κακομετα χειρίστηκες στὴ δουλειά σου καὶ μᾶς ἔβρισες ἀπὸ τὸ θυμό σου, καὶ ἂν μᾶς ἄφησες διψασμένες καὶ νηστικές, ὅλα σοῦ τὰ συχωρᾶμε μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μας καὶ θὰ θυμόμαστε πάντα τὶς ἡμέρες καὶ τὶς ὧρες ποὺ τόσο καλὸς δείχτηκες σὲ μᾶς. Ἕνα μονάχα δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ σοῦ συχωρέσουμε οὔτε στὴν τωρινή μας ζωή, οὔτε στὴν ἄλλη ποὺ θὰ πᾶμε· καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ μεγάλη προσβολὴ ποὺ ἔκανες στὸ ἐγῶ μας,—ὅπως δὰ τὸ συνηθίζουν καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι γκαμηλιέρηδες,—μὲ τὸν ὁδηγὸ ποὺ μᾶς εἶχες στανικὰ πάντα μπρός μας σὰν φλάμπουρο, ἐκεῖνο τὸ ἀσκημόθωρο καὶ κακοτράχαλο ζῶο μὲ τὴν κεφάλα καὶ τὰ μεγάλα καὶ τουρλωτὰ αὐτιά, ποὺ ἀκούει εἰς τὸ ὄνομα γαϊδούρι!

Αὐτό, σεῖς οἱ ἄνθρωποι, τὸ ἔχετε σὲ μεγάλη ὑπόληψή καὶ ὅταν τὸ βλέπετε νὰ στέκεται ὧρες ὁλόκληρες ἀκίνητο, νομίζετε πῶς βαθυστόχαστα καταγίνεται νὰ λύσῃ κάποιο φιλοσοφικὸ ζήτημα!

Ἂν ὅμως τὸ προσέχατε καλύτερα, δὲν θὰ εἴχατε τέτοια στραβὴ ἰδέα, γιατὶ τὸν καιρὸ ποὺ μένει ἀσάλευτο στὴ θέση του μὲ ὀρθάνοιχτα τὰ μάτια, δὲν φανερώνει τίποτε ἄλλο, ἀπὸ τὴν κουταμάρα ποὺ ἀλόπητα τὸ δέρνει! Ἂν ἤτανε ἀπὸ λόγου μας, ὄχι γιατὶ εἴμαστε πεισματάρες, ποτὲ δὲν θὰ παίραμε τὸ γαϊδούρι γιὰ ὁδηγό μας, παρὰ θὰ διαλέγαμε τὴν καλύτερη ἀπὸ μᾶς σὲ τέτοιο ἀξίωμα.

Μόνο ἂν ἐμεῖς οἱ γκαμῆλες τύχαίνε νὰ εἴμαστε ἄνθρωποι, θὰ μποροῦσαμε νὰ σοῦ συχωρέσουμε τέτοια προσβολή, γιατὶ θὰ σκεπτόμαστε σὰν καὶ σᾶς, ποὺ τὶς περισσότερες φορὲς συνηθίζετε νὰ διαλέγετε γιὰ ἀρχηγοὺς καὶ ὁδηγούς σας, τοὺς πιὸ παρακατιανούς σας, ποὺ ὄχι σπάνια μοιάζουν μὲ ξέστρωτα γαϊδούρια καὶ ὅ,τι σᾶς λένε τάκοῦτε μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα καὶ τὸ βρίσκετε σωστό, καὶ ἂν ἀκόμη σᾶς πάνε νὰ σᾶς γκρεμίσουν, τοὺς ἀκολουθᾶτε κοπαδιαστά, μὲ κλειστὰ τὰ μάτια!

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΓ'.—Πῶς γλύτωσε ὁ Μέγ'-Ἀλέξαντρος

Ἀξαφνα θυμήθηκα πῶς ἕνας κακὸς σκύλος κυνηγοῦσε τὸν ἀγαπημένο μου τὸ γάτο, συμπέρανα πῶς θὰ τὸν εἶχε πνίξει κι' ἄρχισα πάλι νὰ κλαίω ἀπαρηγόρητα. Δὲν μποροῦσα νὰ σταματήσω τὸ κλάμα καὶ τὰ μάτια μου εἶχαν πριστεῖ τόσο, ποὺ δὲν ἔβλεπα πιὰ καθαρά...

Σὲ λίγο ἔνοιωσα κάτι βαρὺ νἀνεβαίνῃ ἀπάνω μου καὶ νὰ προχωρῇ σιγὰ-σιγὰ στὸ πρόσωπό μου. Ἀπὸ τὸ φόβο μου ἔπαψα νὰ κλαίω κι' ἡ καρδιὰ μου χτυποῦσε δυνατά, ὅταν ἔνοιωσα νὰ μοῦ χαϊδεύῃ τὸ μάγουλο ἕνα μουστάκι μαλακό...

Αὐτὴ τὴ φορὰ κατάλαβα κι' ἄνοιξα τὰ μάτια μου. Ναί, ἦταν ὁ Μέγ' Ἀλέξαντρος, ζωντανός, ἀπείραχτος, καὶ γουργούριζε πάνω στὸ στῆθος μου! Ὁ κακὸς λοιπὸν σκύλος δὲν τὸν εἶχε πνίξει; Τί χαρά μου! Δόξασα τὸ Θεὸ καὶ ρώτησα τὸ γάτο μου πῶς τὴν εἶχε γλυτώσει.

Τότε μοῦ διηγήθηκε: Ὁ σκύλος τὸν κυνηγοῦσε κι' ἦταν φόβος νὰ τὸν φτάσῃ, ὅταν τὴν τελευταία στιγμή, ὁ Μέγ' Ἀλέξαντρος πρόφτασε καὶ σκαρφάλωσε σ' ἕνα ψηλὸ δέντρο, κοντὰ σ' ἕνα μικρὸ βάλτο ποὺ εἶχε σχηματισθεῖ ἀπὸ τὶς τελευταῖες βροχές. Ἀδύνατο πιὰ νὰ τὸν φτάσῃ ὁ ἐχθρός του. Μόνο ἀπὸ τὸ κακό του στάθηκε στὴ ρίζα τοῦ δέντρου, νὰ τὸν φυλάῃ.

«— Τί θὰ κάμῃ; ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του· μπορεῖ νὰ μείνῃ γιὰ πάντα πάνω στὸ δέντρο; Κάποτε θὰ κατεβῇ καὶ θὰ τὸν ἁρπάξω».

«— Τί θὰ κάμῃ; συλλογιζόταν κι' ὁ Μέγ' Ἀλέξαντρος ἀπὸ πάνω· μπορεῖ νὰ μὲ φυλάῃ ὣς αὔριο; Κάποτε θὰ βαρεθῇ, θὰ φύγῃ καὶ θὰ γλυτώσω».

Μὰ οὔτε ὁ ἕνας ἀποφάσιζε νὰ φύγῃ, οὔτε ὁ ἄλλος νὰ κατεβῇ. Κι' ὁ Μέγ' Ἀλέξαντρος ἄρχισε νἀπελπίζεται, ὅταν συνέβηκε κάτι ποὺ τὸν ἔσωσε ἀνέλπιστα:

Πέρασα ἀπὸ κεῖ ἕνα μικρὸ κοπάδι ἀπὸ γίδες μὲ τὰ κατσικάκια τους. Ὁ κακὸς σκύλος θέλησε νὰ κυνηγήσῃ λίγο τὰ κατσικάκια γιὰ νὰ διασκεδάσῃ μὲ τὸ φόβο τους. Ἐκεῖνα, τρέχοντας, τὸν τράβηξαν κάμποσο μακριά. Μὰ ὁ Μέγ' Ἀλέξαντρος δὲν ἔχασε τὴν εὐκαιρία: κατέβηκε γρήγορα ἀπὸ τὸ δέντρο κι' ἑτοιμάσθηκε νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια γιὰ τὸ σπίτι. Πρωτύτερα ὅμως ἔρριξε μιὰ ματιὰ πίσω του κι' εἶδε τὸν κακὸ σκύλο, πού, ἀφοῦ κυνήγησε τά κατσικάκια, γύρισε πρὸς τὸ δέντρο. Ὁ Μέγ' Ἀλέξαντρος φοβήθηκε μὴν τὸν ἰδῇ. Κι' ἀντὶ νὰ τρέξῃ πρὸς τὸ σπίτι, χώθηκε, κρύφτηκε σὲ κάτι θάμνους ἐκεῖ-κοντά.

Ὁ κακὸς σκύλος, χωρὶς νὰ καταλάβῃ τίποτα, γύρισε καὶ πῆρε τὸ πόστο του κάτω ἀπ' τὸ δέντρο. Μὰ φαίνεται πὼς δὲν ἦταν μόνο κακός, παρὰ καὶ κουτός, (ὅπως εἶναι συνήθως ὅλοι οἱ κακοί). Γιατὶ χωρὶς νὰ κοιτάξῃ καλὰ πάνω στὸ δέντρο, μὲ τὴν ἰδέα μόνο πὼς ὁ Μέγ' Ἀλέξαντρος βρισκόταν ἀκόμα ἐκεῖ—ἴσως μάλιστα θὰ τοῦ φαινόταν καὶ πὼς τὸν βλέπει ἀνάμεσα στὴ φυλλωσιά—ἄρχισε νὰ τὸν βρίζῃ καὶ νὰ τοῦ λέῃ.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΒΟΣΚΑΡΟΥΪ

Ἀγαπητοί μου,

ΕΝΑ Διαπλασόπουλο ὀνομάσθηκε ***Βοσκαρούϊ***. Τί ὄμορφο ἑλληνικό, χωριάτικο, δροσερὸ ψευδωνυμάκι! Εἶναι τὸ «βοσκαρούδι» χωρὶς τὸ δέλτα, ὅπως τὸ προφέρουν σὲ μερικὰ μέρη, τὸ «βοσκαράκι» ὅπως τὸ λένε ἀλλοῦ: Ὁ μικρὸς βοσκὸς ἢ ἡ μικρὴ βοσκοπούλα. Γιατὶ τὸ ***βοσκαρούϊ*** μπορεῖ νὰ εἶναι κι' ἀγόρι, μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ κορίτσι. Καὶ νά, ἐδῶ καὶ λίγους μῆνες, μᾶς ἔφεραν γιὰ καμαριέρα μιὰ μικρὴ χωριατοπούλα, ἀπὸ κάποιο νησάκι τοῦ Αἰγαίου, θραψερή, ροδοκόκκινη, ξέζυπνη, γελούμενη, λαλίστρα καὶ σβέλτα. Ὅταν τὴ ρώτησα τί δουλειὰ ἔκανε στὸ χωριό της, μοῦ ἀποκρίθηκε: «Ἔβοσκα τἀρνάκια μας»! ***Βοσκαρούϊ*** λοιπόν. Καὶ νὰ βλέπατε τὶ τρυφερὴ ἔκφραση πῆρε τὸ πρόσωπό της καὶ πῶς ἔλαμψαν τὰ μάτια της ἀπὸ ἀγάπη, ἀπὸ πόθο, ἀπὸ νοσταλγία, ὅταν ἐπρόφερε «τἀρνάκια μας»! Ὤ, βέβαια ποὺ θὰ τἀγαποῦσε πολύ. Ἡ χαρά της ἐκεῖ πέρα θᾶταν νὰ τὰ βόσκῃ, νὰ τὰ παίζῃ, νὰ τὰ κυνηγάῃ, νὰ τὰ σηκώνῃ στὴν ἀγκαλιά της, νὰ τὰ βάζῃ στὸν ὦμο της καὶ νὰ τοὺς μιλῇ, ὅπως ἀπάνω-κάτω κι' ἡ Δανάη μιλεῖ μὲ τὶς γάτες της. Καὶ στοχάσθηκα πῶς μὲ μεγάλη λύπη θὰ τἀποχωρίσθηκε, καὶ πολλὰ δακρύβρεκτα φιλιὰ θὰ τοὺς μοίρασε ὅταν ἔφευγε νἀρθῇ στὴν Ἀθήνα καὶ, ἀπὸ ***βοσκαρούϊ***, νὰ γίνῃ καμαριέρα...

Δὲν θέλω νὰ πῶ πῶς εἶναι καὶ δυστυχισμένη γι' αὐτὸν τὸ χωρισμό. Εὔκολα παρηγορίεται ἕνα κορίτσι δεκάξη χρονῶν ὅταν, ἀπὸ ἕνα μικρὸ χωριό, πάῃ σὲ μιὰ μεγάλη καὶ ὡραία πόλη. Πόσα πράγματα βλέπει τώρα στὴν Ἀθήνα, ποὺ δὲν τὰ εἶχε ἰδεῖ οὔτε στὸν ὕπνο του τὸ ***βοσκαρούϊ***! Στὸ σπίτι τἀγαποῦμε, κι' ἐκεῖνο τὸ καϊμένο μᾶς ἀγάπησε. Ξέρει καὶ γραμματάκια (στὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ οἱ χωριάτες ἔχουν πολιτισμὸ) μπορεῖ νὰ γράφῃ στοὺς γονεῖς της συχνά, καὶ νὰ διαβάζῃ τὰ γράμματα ποὺ τῆς στέλνουν ἀπὸ ἐκεῖ. Ἔπειτα εἶναι κι' ὁ ταχυδρόμος ποὺ ποτὲ δὲν ἔρχεται μὲ ἄδεια χέρια. Πάντα θὰ τῆς φέρῃ ἀπ' τὸ σπίτι της ἕν' ***ἀποδοσίδι***: φροῦτο, γλυκό, κρασί, ροῦχο. Βρίσκεται τελοσπάντων σὲ μιὰ ἐπικοινωνία ποὺ τὴν κάνει νὰ νομίζῃ πῶς δὲν ἔφυγε καὶ τόσο μακρυά...

Τἀρνάκια της ὅμως ἢ τἀ προβατάκια της—γιατὶ ποτὲ τὰ λέει ἀρνάκια καὶ πότε προβατάκια, ποὺ θὰ πῇ πῶς αὐτὲς οἱ λέξεις εἶναι ἐντελῶς συνώνυμες—τὰ νοσταλγεῖ πάντα. Καὶ τὸ εἶδα μιὰ μέρα ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸ δρόμο μας καὶ σταμάτησε ἀπέξω ἀπ' τὸ σπίτι μας ἕνα μικρὸ κοπάδι. Μόλις τὸ ***βοσκαρούϊ*** εἶδε ἀπὸ τὸ παράθυρο τὰ κάτασπρα προβατάκια — ἢ καλύτερα μόλις ἄκουσε τὰ βελάσματά τους — ἔκαμε σὰν τρελλό. Τἄφησε ὅλα, ροβόλησε τὶς σκάλες, πετάχτηκε στὸ δρόμο κι' ἄρχισε νὰ τὰ χαϊδεύῃ, νὰ τὰ σηκώνῃ, νὰ τὰ φιλᾷ. Ἕνα μάλιστα τὸ φορτώθηκε στοὺς ὤμους της καὶ μᾶς τὸ ἔφερε ἀπάνω.

—Ἰδέστε τί ὡραῖο προβατάκι!.. Μοῦ τὸστειλαν ἀπὸ τὸ χωριό... ὁ ταχυδρόμος...

Τὸ πιστέψαμε — ἀπίστευτο ἦταν; — κι' ἀφοῦ μᾶς ἄφησε λίγο στὴν πλάνη μας, τὸ ***βοσκαρούϊ*** ἔβαλε τὰ γέλια:

— Ψέμματα!.. Μακάρι νἄταν δικό μου!.. Μὰ εἶναι τοῦ χωριάτη ποὺ μοῦ τἄφησε λίγο νὰ τὸ χαρῶ καὶ τώρα τοῦ τὸ πάω πίσω...

Ξαναστέθηκε, ἔδωσε τὸ προβατάκι — ποιὸς ξέρει μὲ τί συγκινητικὸ ἀποχαιρετισμὸ — καὶ ξαναπέθηκε μὲ μάτια δακρυσμένα...

Ἡ νοσταλγία της, χωρὶς ἄλλο, τῆς ὑπαγόρεψε καὶ τὸ ἀστεῖο ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ: Στὴ γιορτή μου, ἡ μεγάλη μου κόρη μοῦ ἔστειλε ἕν' ἀρνί... σφαγμένο. Τὸ παρέλαβε κάτω τὸ ***βοσκαρούϊ*** καὶ, καθὼς ἀνέβαινε γιὰ νὰ μᾶς τὸ δείξῃ, ἄρχισε νὰ βελάζῃ:

— Μπέ!.. μπέε!.. μπέεεε!.. Σᾶς ἔστειλαν ἕν' ἀρνὶ ζωντανό!.. Μπέεεεε!..

Μὰ τόσο φυσικὰ ἔκανε ἐκεῖνο τὸ «μπέ», ὥστε ἐγώ, ποὺ τἄκουγα ἀπὸ τὴν κάμαρα χωρὶς νὰ βλέπω, τὸ πίστεψα — ἀπίστευτο ἦταν; — κι' ἔμεινα μὲ τὴν ἰδέα πῶς ἡ κόρη μου ἔστειλε ἀρνὶ ζωντανό. Καὶ βγαίνοντας ὕστερα, φώναξα:

— Φέρτε τὸ χασάπη νὰ τὸ σφάξῃ! Γιατὶ τάχα τὸστειλε ζωντανό; Μικρὰ παιδιὰ ἔχουμε νὰ τὸ χαροῦνε;

Φντασθῆτε τὰ γέλια ποὺ ἔγιναν — καὶ τὰ περισσότερα, ἐννοεῖται, τὰ ἔκαμε τὸ ***βοσκαρούϊ***, ποὺ ξανάρχισε νὰ βελάζῃ, γιὰ νά... πεισθῶ πῶς ἐκείνη βέλαζε καὶ πρωτύτερα. Ἔπειτα εἶπε μελαγχολικά:

— Ζωντανό; Μακάρι νἄταν...

Κι' ἀναστέναξε,

Μὰ τὸ πιὸ συγκινητικὸ εἶναι τοῦτο: Μιὰ μέρα, ὁ ταχυδρόμος, ἀπὸ τὸ χωριό της, τῆς ἔφερε ἕνα μάλλινο τζιπουνάκι, ποὺ τῆς τὸ ἔπλεξε ἡ μάννα της «γιὰ νὰ ζεσταίνεται». Κόκκινο, μὲ πλατειὰ οὔγια πράσινη γύρω-γύρω, καὶ χοντρό, ὦ τί χοντρό' σὰ γούνα!

— Θὰ σὲ ζεσταίνῃ καλὰ αὐτό, τῆς εἶπα ὅταν μᾶς τὄδειξε μὲ χαρὰ καὶ μὲ καμάρι.

— Θὰ μὲ ζεσταίνῃ, λέει; ἔκαμε. Τώρα ὅμως μοῦ εἶναι βαρύ. Ἀργότερα θὰ τὸ βάλω, ποὺ θὰ πιάσουν τὰ κρύα...

Πραγματικῶς, τὴν πρώτη ψυχρὴ μέρα — τότε ποὺ χιόνισε στὰ βουνὰ — τὸ ***βοσκαρούϊ*** μοῦ παραστάθηκε μὲ τὸ τζιπουνάκι φορεμένο.

—Μὲ γειά, τῆς εἶπα. Ἔ, σὲ ζεσταίνει;

—Ἄκουτ' ἐκεῖ! μοῦ ἀποκρίθηκε. Δὲ νοιώθω κρύο καθόλου! Ἂς εἶναι χιόνια στὰ βουνά...

Καὶ χτυπώντας χαϊδευτικὰ τὸ τζιπουνάκι στοὺς ὤμους της, πρόσθεσε:

— Τὰ προβατάκια μας!.. Τὰ προβατάκια μας μὲ ζεσταίνουν τώρα!

—Ἀλήθεια; ἔκαμα· ἀπὸ τὰ δικά σας πρόβατα εἶναι τὸ μαλλὶ αὐτοῦ τοῦ ρούχου;

—Ἀμ' ἀπὸ ξένα; μοῦ ἀποκρίθηκε. Ἀπὸ τὰ δικά μας τὰ καϊμένα. Ἔχει ἤμουν ἀκόμα ὅταν τὰ κουρέψαμε, κι' ἐγώ, μὲ τὴ ρόκα καὶ μὲ τὸν κλώστρη, ἔκαμα τὸ νῆμα... Ὕστερα τὸ βάψαμε, μισὸ κόκκινο, μισὸ πράσινο. Κι' ἡ μάννα μου ἄρχισε νὰ τὸ πλέκῃ... Νά το τώρα, τὸ φορῶ... Τὰ καϊμένα μου τὰ προβατάκια, πῶς μὲ ζεσταίνουν, νὰ τὰ χαρῶ!

Καὶ ξαναχτύπησε χαϊδευτικὰ τὸ τζιπουνάκι της στοὺς ὤμους... Μοῦ φάνηκε τότε πῶς τὸ ***βοσκαρούϊ*** εἶχε πραγματικῶς ἕνα προβατάκι του στοὺς ὤμους, ζωντανό, καὶ τὸ χαϊδευε μιλώντας του μ' ἀγάπη, ἐνῶ τἄλλα ἔβοσκαν ἐκεῖ-γύρω τὸ πράσινο χορτάρι...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΤΗ ΜΑΝΝΟΥΛΑ ΜΟΥ

Τώρα ποὺ γίνηκα κι' ἐγὼ μαννούλα
Καὶ νιώθω ὅσα γιὰ μένα ἔνιωσες καὶ σύ
Στὰ χείλια σιγολέω μιὰ προσευχούλα
Γιὰ σένα, μητερούλα μου χρυσή...

Ἄχ πόσα ἀλήθεια, πόσα σοῦ χρωστάω
Ποὺ νὰ στὰ ξεπληρώσω δὲν μπορῶ
Πῶς θἄθελα μακριὰ γιὰ σὲ νὰ πάω
Τἀθάνατο νὰ σοῦφερνα νερό...

Νὰ τὄπερνες νὰ γίνοσουν τῆς φύσης
Ἡ ἐνσάρκωση τῆς μάνας μόνη ἐσύ,
Ποὺ μπόρεσες τριγύρω νὰ χαρίσῃς
Τῆ σκόνη τῆς ἀγάπης τὴ χρυσή...

Μαννούλα μου, μικρὴ γιὰ νὰ πληρώσω
Σὲ σένα τὴ βαρειὰ τὴν ὀφειλή,
Γι' αὐτὸ γιὰ πληρωμὴ τί νὰ σοῦ δώσω;
Μονάχα, ἕνα ὁλόθερμο φιλί...

Τώρα ποὺ γίνηκα κι' ἐγὼ μαννούλα
Καὶ νιώθω ὅσα γιὰ μένα ἔνιωσες καὶ σύ
Στὰ χείλια σιγολέω μιὰ προσευχούλα
Γιὰ σένα, μητερούλα μου χρυσή...

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΟ ΒΥΘΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Τὸν περασμένο χρόνο ἕνας Ἀμερικανός, ὁ καθηγητὴς Οὐΐλλιαμ Μπήμπ κατόρθωσε μὲ τὴ «βαθύσφαιρά» του νὰ κατεβῇ πολλὲς φορὲς στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας σὲ βάθος μέχρι 975 μέτρων κι' ἀπ' ἐκεῖ ἔκανε τὶς πιὸ ἐνδιαφέρουσες μελέτες στὰ φυτὰ καὶ στὰ κάθε εἴδους ψάρια, μαλάκια καὶ κάθε λογῆς θαλασσινὰ ποὺ ζοῦν σ' αὐτὰ τὰ βάθη, μέσα στὸ αἰώνιο σκοτάδι. Τὶς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὶς ὀποβρύχιες αὐτὲς ἐκδρομές του ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητὴς τὶς περιγράφει μὲ χαριτωμένο τρόπο σ' ἕνα βιβλίο ποὺ ἔβγαλε τώρα τελευταῖα. Στὴν ἀρχὴ ὅμως τοῦ βιβλίου του ὁ κ. Μπήμπ ἔχει μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα μελέτη σχετικὴ μὲ τὰ σκάφανδρα καὶ τὴν ἱστορία τους.

Θὰ νομίζετε ἴσως πῶς τὰ σκάφανδρα εἶναι καινούργια ἐφεύρεση. Λοιπὸν ὄχι. Ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους οἱ ἄνθρωποι χρησιμοποιοῦσαν διαφόρους τρόπους γιὰ νὰ κατεβαίνουν στὸ βάθος τῆς θάλασσας καὶ κατάφερναν νὰ μένουν μέσα στὸ νερὸ λιγώτερη ἢ περισσότερη ὥρα. ἀναλόγως μὲ τὴν τελειότητα τῶν μέσων ποὺ χρησιμοποιοῦσαν.

Γιὰ τοὺς ἀρχαίους δύτες λέγεται ὅτι καθὼς βουτοῦσαν ἐπαιρναν μαζί τους στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας κι' ἕνα πήλινο βάζο ἄδειο, ἢ μᾶλλον γεμάτο μὲ ἀέρα, ποὺ τὸ ἀνοιγμά του τὸ κρατοῦσαν ἐντελῶς δριζόντια πρὸς τὰ κάτω ἔτσι ὥστε ὁ ἀέρας νὰ μὴ μπορέσῃ νὰ ξεφύγῃ καθόλου. Ὅταν λοιπὸν ἄρχιζε νὰ τοὺς πιάνῃ ἀσφυξία ἔχωναν τὸ κεφάλι τους μέσα στὸ δοχεῖο μὲ τὸν ἀέρα κι' ἐπαιρναν μιὰ βαθειὰ ἀναπνοὴ κι' ἔτσι μποροῦσαν νὰ τραβήξουν γιὰ λίγη ὥρα ἀκόμη τὴ βουτιά τους.

Γιὰ τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο ὑπάρχει ἡ παράδοση πῶς «ὅταν εἶδε ὅλα ὅσα βρίσκονταν ἐπάνω στὴ γῆ, ἐπάνω στὰ βουνὰ κι' ἐπάνω στὴ θάλασσα» θέλησε νὰ δῇ κι' αὐτὰ ποὺ βρίσκονταν στὸ βάθος τῆς θάλασσας. Ἔβαλε λοιπὸν νὰ τοῦ κατασκευάσουν ἕνα γυάλινο κλουβὶ σκεπασμένο μὲ γαϊδουροτόμαρα. Κι' ἀφοῦ γέμισε τὸ κλουβὶ αὐτὸ μὲ διάφορα τρόφιμα κι' ἄλλες προμήθειες, μπῆκε μέσα μαζὶ μὲ δυὸ φίλους του καὶ πρόσταξε νὰ τοὺς κατεβάσουν στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας. Πρὶν κατεβῇ εἶπε στοὺς στρατιώτες του ὅτι θὰ ξαναγύριζε πρὶν νὰ περάσουν ἑκατὸ ἡμέρες. Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἔμεινε ὀγδόντα ὁλόκληρες ἡμέρες στὸ βάθος τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως κανένας ἀπ' τοὺς ἱστορικοὺς δὲν ἀναφέρει μὲ τί τρόπο ἀνανέωναν τὸν ἀέρα μέσα στὸ γυάλινο κλουβί, μὲ τὸ δίκιο του μπορεῖ κανεὶς νὰ ρωτήσῃ τί ἀνέπνεαν ἐπὶ ὀγδόντα μέρες ὁ ἡρωϊκὸς κατακτητὴς κι' οἱ φίλοι του.

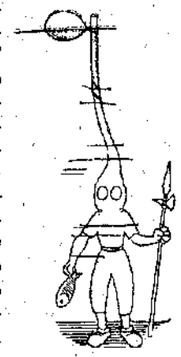

Τὸ σκάφανδρο τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνα

Πραγματικῶς αὐθεντικὲς περιγραφὲς ἀπὸ σκάφανδρα συναντοῦμε ἀπὸ τὸν ΙΣ' αἰῶνα καὶ δῶθε. Ἕνα ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα σχέδια σκαφάνδρων ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ πέτσινη κουκούλα ὅπου χώνει κανεὶς ὁλόκληρο τὸ κεφάλι. Στὸ ὕψος τῶν ματιῶν ἦταν ἀνοιγμένες δυὸ τρύπες σκεπασμένες μὲ γυαλιὰ γιὰ νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ βλέπῃ. Ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς κουκούλας ἔβγαινε ἕνας πέτσινος σωλήνας ποὺ ἔφθανε ὡς τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ κρατιόταν ἐκεῖ μετέωρος χάρις σὲ μιὰ φούσκα γεμάτη μὲ ἀέρα. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ δύτης ἀνάπνεε πάντοτε καθαρὸν ἀέρα καὶ μποροῦσε νὰ μείνῃ ὅσην ὥρα ἤθελε μέσα στὸ νερό. Μὲ τὸ πρωτόγονο ὅμως αὐτὸ σκάφανδρο δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ πάῃ βαθύτερα ἀπὸ δυὸ ἢ τρία μέτρα.

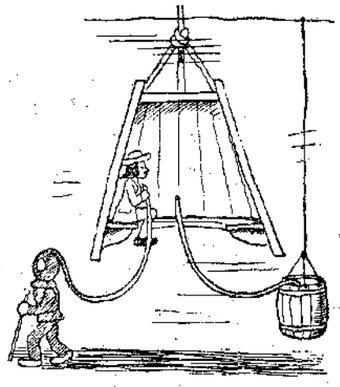

Τὸ σύνθετο μηχάνημα τοῦ Χάλλεϋ

Τὸν ΙΣ' αἰώνα ἦταν σὲ μεγάλη χρῆση καταδυτικοὶ κώδωνες, ὅπως τοὺς λένε. Τὸ 1538 στὸ Τολέδο τῆς Ἱσπανίας, μπροστὰ στὸν αὐτοκράτορα Κάρολο Κουίντο, καὶ δέκα χιλιάδες θεατὲς δυὸ Ἕλληνες ἔκαναν ἕνα τολμηρὸ πείραμα. Μπῆκαν σ' ἕνα ξύλινο κιβώτιο ἀπόλυτα στεγανό, ποὺ τὸ ἄνοιγμά του βρισκόταν γυρισμένο πρὸς τὰ κάτω. Στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κιβωτίου βρισκόταν καρφωμένος ἕνας ξύλινος πάγκος γιὰ νὰ μποροῦν νὰ κάθουνται οἱ δύτες. Τὸ μηχάνημα ὁλόκληρο κατεβάστηκε μὲ τὴ βοήθεια σχοινιῶν στὴ θάλασσα σὲ βάθος πολλῶν μέτρων κι' ὅταν τὸ τράβηξαν πάλι ἐπάνω, οἱ δυὸ τολμηροὶ Ἕλληνες βγῆκαν τὸ ἴδιο στεγνοὶ ὅσο καὶ ὅταν εἶχαν μπεῖ. Εἶχαν πάρει μάλιστα μαζί τους κι' ἕνα κερὶ ἀναμμένο ποὺ μ' ὅλο του τὸ ὀποβρύχιο ταξίδι δὲν ἔσβυσε.

Τὸ 1609 ἕνας Ἰταλὸς ἐφευρέτης κατασκεύασε ἕνα μεγάλο καὶ πλατὺ σωλήνα ἀπὸ πετσὶ ποὺ εἶχε μάκρος δέκα μέτρων κι' ἐπάνω κρατιόταν ἀνοικτὸ μ' ἕνα σιδερένιο στεφάνι ἐνῶ κάτω εἶχε ἕνα ἄνοιγμα γιὰ τὰ πόδια. Στὸ βάθος ἦταν τοποθετημένο ἕνα σκαμνάκι κι' ἐκεῖ καθόταν ὁ δύτης. Τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σωλήνα βρισκόταν πάντα ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸ κι' ἔτσι ὁ δύτης καὶ σὲ δέκα μέτρων βάθος κι' ἂν βρισκόταν ἀνέπνεε πάντοτε ἐλεύθερα καὶ μποροῦσε νὰ ἐπικοινωνῇ μ' ἐκείνους ποὺ βρίσκονταν στὴν ἐπιφάνεια, ἔβλεπε δὲ καὶ ὅσα γίνονταν στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας ἀπὸ κάτι τζαμένια παραθυράκια ποὺ ἦταν ἀνοιγμένα στὰ πλευρὰ τοῦ σωλήνα.

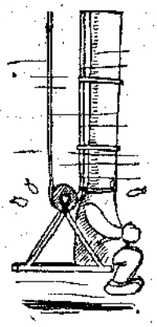

Ὁ σωλήνας-σκάφανδρο τοῦ 1609

Τὸ 1716 ὁ Ἄγγλος Χάλλεϋ καρουσίασε ἕνα μηχάνημα ποὺ μποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ ὀποβρύχιες καταδύσεις καὶ συνδύαζε τὶς ἰδιότητες τοῦ κώδωνος καὶ τοῦ σκαφάνδρου. Τὸ κύριο σῶμα ἀπὸ τὸ μηχάνημα τὸ ἀποτελοῦσε ἕνας μεγάλος κώδων μ' ἕνα μεγάλο παράθυρο στὸ πλάϊ καὶ μιὰ δεξαμενὴ ἀπ' ὅπου μποροῦσε κανεὶς ν' ἀδειάζῃ τὸν μολυσμένο ἀέρα. Γιὰ νὰ τὸν ἀνανεώνῃ τὸν ἀέρα αὐτὸν ὁ Χάλλεϋ εἶχε σοφιστεῖ κάτι πολὺ

ἔξυπνο : Τὸ μηχάνημα συμπλήρωναν δυὸ βαρέλια γεμάτα μὲ ἀέρα ποὺ εἶχαν στὸ πλάϊ ἕνα σωλήνα ποὺ συγκοινωνοῦσε μὲ τὸν κώδωνα. Τὰ βαρέλια αὐτὰ ἀνεβοκατέβαιναν ἀδιάκοπα κι' ἔτσι ὁ ἀέρας μέσα στὸν κώδωνα ἦταν πάντα φρέσκος. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὸν κώδωνα ὁ Χάλλεϋ εἶχε κατασκευάσει κι' ἕνα σκάφανδρο, ἐφοδιασμένο μ' ἕνα πέτσινο σωλήνα ποὺ ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὸν κώδωνα. Ὅποτε ἤθελε λοιπὸν ὁ Χάλλεϋ φοροῦσε τὸ σκάφανδρό του κι' ἔκανε μιὰ μικρὴ βόλτα στὸ βάθος τῆς θάλασσας, σὲ τόση ἀπόσταση ὅση τοῦ ἐπέτρεπε τὸ μάκρος τοῦ σωλήνα του.

Ἀπὸ τὸ 1798 ἄρχισαν νὰ κατασκευάζονται σκάφανδρα πολὺ τελειότερα, μὲ μετάλλινη περικεφαλαία καὶ σωλήνα στὸν ὁποῖον ὁ ἀέρας τρομπάρονταν μὲ φυσερὰ κι' ἀργότερα μὲ ἀντλίες.

Τὸ 1884 ἡ χρήση τοῦ σκαφάνδρου εἶχε τόσο διαδοθεῖ, ὥστε ἡ γαλλικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν πρόσφερε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη της, τὸν καθηγητὴ Μὶλν Ἔντουαρντς ἕνα σκάφανδρο γιὰ νὰ μπορέση νὰ μελετήση τὰ ζῶα τοῦ βυθοῦ ποὺ ζοῦσαν στὶς ἀκτὲς τῆς Σικελίας. Τὸ σκάφανδρο αὐτὸ εἶχε μιὰ μετάλλινη κάσκα, ποὺ συγκοινωνοῦσε μὲ τὴν ἐπιφάνεια μὲ ἕνα σωλήνα στὸν ὁποῖον τρομπάριζαν ἀπὸ πάνω τὸν ἀέρα μὲ μιὰ χειροκίνητη ἀντλία. Στὸ σῶμα του ὁ δύτης φοροῦσε ἕνα ἀδιάβροχο κοστούμι καὶ στὰ πόδια του ἕνα ζευγάρι πέδιλα μὲ μολυβένιους πάτους γιὰ νὰ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ πατάη στερεὰ κάτω.

Σήμερα καθὼς ξέρουμε οἱ δύτες κατεβαίνουν μὲ τὰ σκάφανδρα σὲ βάθος ἑκατὸν πενήντα μέτρων καὶ μὲ τὴ «βαθύσφαιρα» σὲ βάθος σχεδὸν χιλίων μέτρων, μπορεῖ δὲ καθένας ποὺ θέλει νὰ κάνη μικρὲς ὑποβρύχιες ἐκδρομές. Στὴ Γαλλία μάλιστα ὑπάρχει κι' ἕνας σύλλογος τῶν «Φίλων τοῦ βυθοῦ» ποὺ τὰ μέλη του συναντιοῦνται μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα σὲ μιὰ κολυμβητικὴ δεξαμενὴ τοῦ Παρισιοῦ. Γι' αὐτὸν τὸν σύλλογο ὅμως μπορεῖ νὰ σᾶς κάνω λόγο ἄλλη φορά.

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ὅπου θὰ μάθουμε τὶς τελευταῖες περιπέτειες τοῦ Καμοὺλκ καὶ θὰ παρασταθοῦμε στὸ ἄνοιγμα τῆς διαθήκης του.

Τὴ νύχτα τῆς ἴδιας ἐκείνης ἡμέρας—9 τοῦ Φλεβάρη—σ' ἕνα δωμάτιο τοῦ *Ξενοδοχείου τοῦ Στέμματος* μὲ καλὴ φωτιὰ καὶ πυκνοὺς μπερντέδες, κλεισμένοι, δυὸ ἄνθρωποι μιλοῦσαν ζωηρά. Ὁ ἕνας ἦταν ὁ Μπὲν-�certainly ὁ ἄλλος ἦταν ὁ ἀποκρουστικὸς ἐκεῖνος ξένος, ὁ ἄγνωστος, ποὺ εἶχε περάσει ἀπὸ μπροστά του ὅταν μιλοῦσε μὲ τὸν Ἀντιφέρ.

Ἡ συνομιλία τους γινόταν τουρκικά, ὥστε κι' ἂν ἐφώναζαν — γιατὶ συχνὰ ὁ ἕνας φώναζε πολὺ—δὲν θὰ καταλάβαινε τί ἔλεγαν κανένας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐνοίκους τοῦ ξενοδοχείου. Μόνο κάπου-κάπου, πότε ὁ ἕνας, πότε ὁ ἄλλος, πετοῦσε καὶ καμμιὰ γαλλικὴ φράση, ποὺ θὰ πῆ πὼς κι' οἱ δυὸ ἤξεραν γαλλικά.

—Ὥστε ἀπέτυχες; ρωτοῦσε καὶ ξαναρωτοῦσε ὁ ἄγνωστος.

— Δυστυχῶς, Ἐξοχώτατε. Καὶ μάρτυς μου ὁ Ἀλλάχ...

—Ἄσε τὸν Ἀλλὰχ ἥσυχο! Τὸ ζήτημα εἶναι ποὺ δὲν κατάφερες...

— Μὲ μεγάλη μου λύπη, Ἐξοχώτατε...

— Αὐτὸς ὁ παλιο-Μαλουΐνος, ποὺ νὰ τὸν πάρη ὁ διάβολος καὶ νὰ τὸν σηκώση, ἀρνήθηκε νὰ σοῦ δώση τὸ γράμμα;..

—Ἀρνήθηκε.

— Καὶ νὰ σοῦ τὸ πουλήση;

— Δέχθηκε μά...

— Καὶ δὲν τὸ ἀγόρασες, ἀδέξιε; Καὶ μοῦ ἤρθες ἐδῶ χωρὶς νἄχης τὸ γράμμα στὴν τσέπη σου;

— Μ' ἀκοῦστε... Ξέρετε πόσα μοῦ ζήτησε;

— Πόσα;

— Πενήντα ἑκατομμύρια!

— Πενήντα;!

Κι' οἱ βλαστήμιες ἄρχισαν νὰ πέφτουν βροχὴ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ξένου. Τὸν εἶχε πιάσει θυμὸς μεγάλος.

—Ὥστε, ρώτησε ἀφοῦ ξεθύμανε λίγο, ξέρει τί σπουδαιότητα ἔχει γι' αὐτὸν τὸ γράμμα;..

— Θὰ τὸ ξέρη.

— Ποὺ νὰ τὸν κάψη ὁ Ἀλλάχ, καὶ σένα μαζί του!

— Μὰ ἐγὼ τί φταίω, Ἐξοχώτατε;.. Δὲν ἤξερα τὰ μυστικὰ τοῦ Καμοὺλκ-πασᾶ...

—Ἔπρεπε νὰ τὰ ξέρης, νὰ τοῦ τὰ εἶχες ἀποσπάσει ὅσο ζοῦσε, ἀφοῦ ἦσουν συμβολαιογράφος του. Βλάκα!

Κι' οἱ βλαστήμιες ξανάρχισαν.

Ὁ φοβερὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἔκανε τὸν Μπὲν-Ὀμὰρ νὰ τρέμη, ἦταν ὁ Σαούκ, ὁ γιὸς τοῦ Μουράτ, τοῦ ἐξαδέλφου τοῦ Καμοὺλκ-πασᾶ. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του, βρέθηκε ὁ μόνος φυσικὸς κληρονόμος τοῦ θείου του, καὶ θἄπαιρνε ἀμέσως τὴν κολοσσιαία του περιουσία, ἂν ἡ περιουσία αὐτὴ δὲν ἦταν τώρα θαμμένη σ' ἕν' ἄγνωστο νησί—ξέρουμε ἀπὸ πότε καὶ γιὰ ποιοὺς λόγους.

Δὲν μένει παρὰ νὰ μάθουμε τί ἔκαμε καὶ τί ἔγινε κατόπι ὁ Καμοὺλκ-πασάς. Κι' ἰδοὺ μὲ λίγα λόγια.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἀκόμα, ὁ Ἰμπραΐμ-πασάς, ὁ γιὸς τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ, τοῦ Ἀντιβασιλιᾶ τῆς Αἰγύπτου, βρισκόταν στὴ Συρία καὶ τὴν Παλαιστίνη καὶ κατακτοῦσε, τὴ μιὰ κατόπι τῆς ἄλλης, τὶς πόλεις τους. Ἀλλὰ μπῆκαν στὴ μέση οἱ εὐρωπαϊκὲς δυνάμεις, σταμάτησαν τὸν κατακτητὴ καὶ μὲ τὴ συνθήκη τοῦ 1833 ξανάδωσαν στὸ Σουλτᾶνο τὶς χῶρες του.

Τὸν ἴδιον καιρό, ἀφοῦ ἔθαψε τὸ θησαυρό του, ὁ Καμοὺλκ ἐξακολουθοῦσε τὰ ταξίδια του. Ποῦ; Σὲ ποιὲς θάλασσες, σὲ ποιὲς ἠπείρους; Μόνο ἐκεῖνος ἤξερε κι' ὁ πλοίαρχος Ζό. Τὸ πλήρωμα τῆς γολέττας δὲν ἔβγαινε ἔξω ποτὲ καὶ δὲν μάθαινε τίποτα...

Ἀλλὰ ὕστερ' ἀπὸ τὶς τρελλὲς αὐτὲς περιπλανήσεις—ποὺ εἶχαν ὅμως κι' αὐτὲς τὸ σκοπό τους—ὁ Καμοὺλκ ἔκαμε τὴν ἀνοησία νὰ γυρίση στὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Ἐνόμιζε πὼς, ἀφοῦ ἡ Συρία δόθηκε πιὰ στὸ Σουλτᾶνο, μποροῦσε χωρὶς κανένα κίνδυνο νὰ πάη πίσω στὸ Χαλέπι.

Ἦταν στὰ 1834. Μιὰ κακοκαιρία ἔσπρωξε τὸ καράβι του ὡς τὰ νερὰ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἄκρας. Ὁ στόλος τοῦ Ἰμπραΐμ περιπολοῦσε ἀκόμα ἐκεῖ-ἀπέξω, καὶ σ' ἕν' ἀπὸ τὰ πλοῖα του βρισκόταν κι' ὁ Μουράτ. Εἶδε τὸ καράβι τοῦ Καμοὺλκ μὲ ὀθωμανικὴ σημαία καὶ πρόσταξε νὰ τὸ κυνηγήσουν. Τὸ ἔφτασαν. Ἐκεῖνο ἀμύνθηκε γενναῖα. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ χαθῆ ὅλο τὸ πλήρωμα καὶ νὰ πιασθοῦν αἰχμάλωτοι ὁ πλοίαρχος κι' ὁ ἰδιοκτήτης.

Ὁ Μουρὰτ ἐγνώρισε ἀμέσως τὸν Καμοὺλκ. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ ἐλευθερία του ἦταν χαμένη γιὰ πάντα.

Τὸν κουβάλησαν κρυφὰ στὴν Αἴγυπτο καί, μαζὶ μὲ τὸν πλοίαρχο Ζό, τὸν ἔκλεισαν στὸ φρούριο τοῦ Καΐρου.

Ἔτσι τὴν ἔπαθε ὁ ἄμοιρος Καμοὺλκ, νομίζοντας πὼς ὁ πόλεμος τῆς Ἀνατολῆς εἶχε τελειώσει μὲ τὴ συνθήκη τοῦ 1833, ἐνῶ ἔμελλε νὰ ἐξακολουθήση ἀκόμα πολύ... Καὶ στὸ

Χαλέπι ἀκόμα ἂν κατόρθωνε νὰ φτάση, πάλι θὰ βρισκόταν στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν του, ὅπως καὶ τώρα ποὺ ἦταν φυλακισμένος στὸ Κάϊρο. Μποροῦσε βέβαια νὰ ἐξαγοράση τὴν ἐλευθερία του παραδίνοντας τὴ μεγάλη του περιουσία στὸ Μουράτ. Μὰ μὲ τὸ χαρακτήρα ποὺ εἶχε, θὰ προτιμοῦσε νὰ τὸν κάμουν κομμάτια ἀπὸ μιὰ τέτοια ὑποχώρηση. Τὸν εἶχε πιάσει ἕνα φοβερὸ πεῖσμα κι' εἶχε κυριευθεῖ ἀπὸ τὴν ἀνατολίτικη μοιρολατρεία, «Ἔτσι ἦταν γραφτό μου, συλλογιζόταν. Ἂς γίνη ὅ,τι γίνει. Αὐτοὶ οἱ ἐλεεινοὶ δὲν θὰ μοῦ ἀποσπάσουν οὔτε τὸ μικρότερό μου διαμάντι!».

Ὡστόσο στάθηκαν πολὺ σκληρὰ τὰ χρόνια ποὺ πέρασε στὴ φυλακή του, ἀπομονωμένος, χωρισμένος κι' ἀπὸ τὸν πλοίαρχο Ζό, ποὺ στὴν ἐχεμύθειά του εἶχ' ἐμπιστοσύνη. Ὕστερ' ἀπὸ ὀκτὼ χρόνια, στὰ 1842, μὲ τὴν καλοσύνη ἑνὸς δεσμοφύλακα, κατάφερε νὰ στείλη πολλὰ γράμματα σὲ ἀνθρώπους ποὺ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐξοφλήση κάποια ἐκδούλευση — καὶ πρῶτα-πρῶτα στὸ Θωμᾶ Ἀντιφὲρ ἀπὸ τὸ Σαὶν-Μαλό. Ἀκόμα, ἕνας φάκελλος μὲ τὴ διαθήκη του ἔφθασε στὰ χέρια τοῦ Μπὲν-Ὀμάρ, ποὺ τὸν εἶχε ἄλλοτε συμβολαιογράφο στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Ὕστερ' ἀπὸ τρία χρόνια, στὰ 1845, ὁ πλοίαρχος Ζὸ πέθανε κι' ὁ Καμοὺλκ-πασὰς ἀπόμεινε ὁ μόνος ποὺ ἤξερε τὴ θέση τοῦ νησιοῦ μὲ τὸ θησαυρό. Ἀλλὰ κι' αὐτὸς δὲν ἔμελλε νὰ ζήση πολύ. Στὰ 1852, ὕστερ' ἀπὸ δεκαοχτὼ χρόνια αἰχμαλωσίας, τελείωσε τὴ βασανισμένη του ζωή, σὲ ἡλικία ἑβδομηντα-δύο χρονῶν, χωρὶς νὰ κατορθώσουν οἱ ἐχθροί του, οὔτε μὲ ἀπειλὲς οὔτε μὲ μαρτύρια, νὰ τοῦ ἀποσπάσουν τὸ μυστικό.

Τὸν ἀκόλουθο χρόνο πέθανε κι' ὁ Μουράτ, ὁ κακὸς καὶ πλεονέκτης ἐξάδελφός του, ἀφίνοντας ἕνα γιὸ—τὸν Σαοὺκ—ποὺ εἶχε κληρονομήσει ὅλα τὰ κακὰ ἔνστικτα τοῦ πατέρα του. Ἂν καὶ δὲν ἦταν τότε παρὰ μόλις εἰκοσιτριῶν χρονῶν, ἔκανε μιὰ τυχοδιωκτικὴ ζωὴ ἀποτρόπαιη. Μόνος συγγενὴς τοῦ Καμοὺλκ-πασᾶ, αὐτὸς θὰ κληρονομοῦσε τὴ μεγάλη του περιουσία ἂν ὁ κάτοχός της εἶχε φανερώσει τὸ μυστικό. Ἀλλὰ τώρα πιὰ ἦταν ἀδύνατο. Καὶ πέρασαν δέκα χρόνια χωρὶς ὁ Σαοὺκ νὰ κάμη καμμιὰ ἐνέργεια, γιὰ τὴν ἀνακάλυψή της. Δὲν ἐφανταζόταν πὼς ὑπῆρχαν κι' ἄνθρωποι, ζωντανοὶ ἀκόμα, ποὺ κάτι ἤξεραν γι' αὐτήν.

Ἄξαφνα, ἀνέλπιστα, τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ 1862, ὁ Σαοὺκ ἔλαβε ἕνα γράμμα ποὺ τὸν καλοῦσε νὰ πάη ἀμέσως στὸ συμβολαιογραφεῖο τοῦ Μπὲν-Ὀμὰρ «γιὰ πολὺ σπουδαία ὑπόθεση».

Τὸν ἤξερε τὸν Μπὲν-Ὀμάρ. Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἀδύνατο, δειλὸ χαρακτήρα, ποὺ μποροῦσε νὰ τὸν κάνη ὅπως θέλει. Πῆγε λοιπὸν στὴν Ἀλεξάνδρεια κι' ἀπόταμα ρώτησε τὸν συμβολαιογράφο γιὰ ποιὸ λόγο ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐνοχλήση.

Ταπεινά, ὁ Μπὲν Ὀμὰρ τοῦ ζήτη-

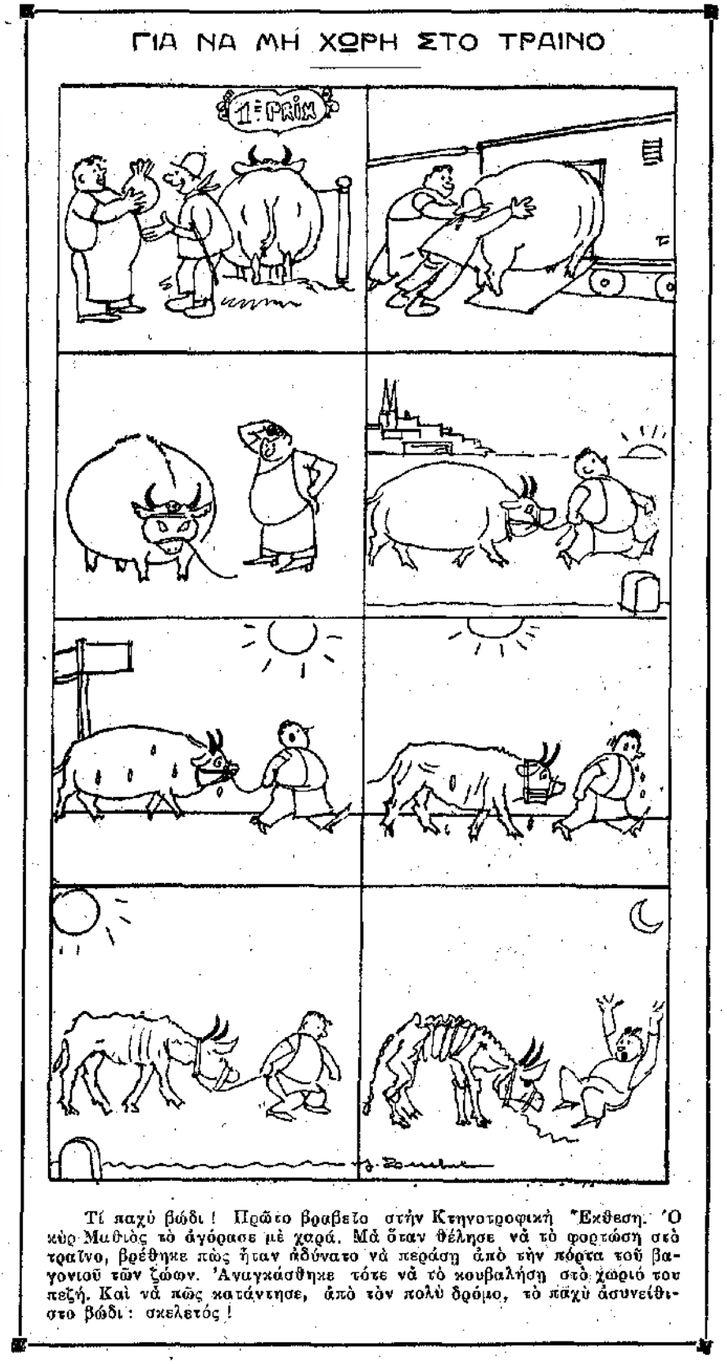

Τί παχὺ βώδι! Πρῶτο βραβεῖο στὴν Κτηνοτροφικὴ Ἔκθεση. Ὁ κὺρ Μιθιὸς τὸ ἀγόρασε μὲ χαρά. Μὰ ὅταν θέλησε νὰ τὸ φορτώση στὸ τραῖνο, βρέθηκε πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ περάση ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βαγονιοῦ τῶν ζώων. Ἀναγκάσθηκε τότε νὰ τὸ κουβαλήση στὸ χωριό του πεζή. Καὶ νὰ πῶς κατάντησε, ἀπὸ τὸν πολὺ δρόμο, τὸ παχὺ ἀσυνείθιστο βώδι: σκελετός!

σε χίλιες συγγνώμες γι' αὐτὴ τὴν ἐνόχλησιν, καὶ μὲ φωνὴ μελιστάλαχτη τοῦ εἶπε;

— Μὰ δὲν εἶσθε ὁ μόνος κληρονόμος τοῦ Καμοὺλκ-πασᾶ;

— Φυσικά, ἀποκρίθηκε ὁ Σαούκ, ἀφοῦ εἶμαι γιὸς τοῦ Μουράτ, ποὺ ἦταν ξάδερφός του.

— Εἶσθε βέβαιος πὼς δὲν ὑπάρχει ἄλλος στενὸς συγγενής;

— Κανένας! Ὁ Καμοὺλκ-πασὰς δὲν εἶχε ἄλλον κληρονόμο ἀπὸ μένα. Ποῦ εἶναι ὅμως ἡ κληρονομιά;

—Ὁρίστε την! στὴ διάθεσή σας. Ἐξοχώτατε!

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτά, ὁ Μπὲν-Ὁμὰρ ἔτεινε στὸ Σαοὺκ ἕνα φάκελλο, ποὺ αὐτὸς τὸν ἄρπαξε ρωτώντας:

— Τί περιέχει αὐτό;

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΝΟΣ

Θὰ κοιμηθῇς γλυκό, ἀγαπημένο μου παιδάκι! Τύλιξε τὰ μπρατσάκια γύρω στὸ λαιμό μου—ἄχ! ἡ πολύτιμη, ἡ μυριάκριβη ἀλυσίδα—κι' ἔλα νὰ ποῦμε τὸ νανούρισμα. Ὄχι τὸ τραγούδι τὸ μοντέρνο, τὸ γοργὸ καὶ ἀλέγρο ποὺ σὲ ταράζει κι' ἀρχίζεις τὶς φωνάρες. Οὔτε τὸ ἄλλο τὸ στρατιωτικό, ποὺ ξυπνάει μέσα σου τὴ διάθεση γιὰ τρέλλες. Ἐκεῖνο τὸ γλυκὸ τραγουδάκι θὰ ποῦμε, ποὺ λέει γιὰ τὰ λουλούδια καὶ γιὰ τὰ γάργαρα νερά. Ὥς που νὰ τὸ τελειώσουμε, τὸ κεφαλάκι θἄχῃ πιὰ γείρει στὸν ὦμο καὶ θἄχουν κλείσει τὰ ματάκια.

Ἡ μαννούλα θὰ καθήσει τότε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ θὰ σ' ἀποθέσει στὰ γόνατα. Καὶ θὰ κοιτάει ἀχόρταγα τὰ βλέφαρά σου τὰ κλεισμένα, τὰ κροσωτά σου βλέφαρα, τὸ στόμα τὸ μικρό σου, τὸ μισάνοιχτο, ταὐτάκια σου τὰ ρόδινα, δυὸ ζωντανὰ λουλούδια στὴν ἄκρη τοῦ προσώπου.

Τί ὀμορφιὰ καὶ τί γαλήνη ἀπλώνεται στὴν ὄψη σου! Ἄγγελοι παραστέκουνε στὸν ὕπνο σου καὶ στάγγελούδια γλυκὰ καὶ σὺ χαμογελᾶς. Θέλω νἀγγίζω μὲ τὰ χείλια μου κάθε κομμάτι τοῦ προσώπου σου, μὰ τρέμω μὴν ταράξω τὴ γαλήνη σου... Μικρό μου δὲν ἀντέχω. Στὸ κρεββατάκι θὰ σ' ἀφίσω καὶ θὰ κλάψω. Ἀπὸ συγκίνηση, ἀπὸ χαρά, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη γιὰ τοῦ Θεοῦ τὸ δῶρο τὸ ἀσύγκριτο... Νά, στὸ κρεββάτι σου σὲ βάζω. Ταράζεσαι γιὰ μιὰ στιγμή, ἁπλώνεις τὰ χεράκια καὶ μ' ἀγκαλιάζεις. Ἡσυχάζεις, γιατὶ τὸ ξέρεις, μικρούλη μου. Ἡ μαννούλα κοντά σου πάντα, παραστέκει τὸν ὕπνο σου. Καὶ καρτεράει τὸ ξύπνημά σου τὸ γλυκό.

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΙΚΡΗ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἰδοὺ ἕνα τετράστιχο ἀπὸ τὸν «Ὕμνο» τοῦ Σολωμοῦ, ὅπου ὁμοιοκαταληκτοῦν, ὅπως καὶ σ' ὅλα τὰ λοιπά, πρῶτος μὲ τρίτο καὶ δεύτερος μὲ τέταρτο:

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες
Πικραμένη, ἐντροπαλή,
Κι' ἕνα στόμα καρτεροῦσες
«Ἔλα πάλι» νὰ σοῦ πῇ.

Μποροῦσε ὅμως νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν κι' ὁ πρῶτος μὲ τὸν τέταρτο κι' ὁ δεύτερος μὲ τὸν τρίτο, ἔτσι:

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες
Πικραμένη, ἐντροπαλή,
Κι' «ἔλα πάλι!» νὰ σοῦ πῇ
Ἕνα στόμα καρτεροῦσες.

Μποροῦσε ἀκόμα νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν μόνο οἱ δυὸ ὀξύτονοι στίχοι—δεύτερος καὶ τέταρτος—κι' οἱ δυὸ παροξύτονοι νὰ μένουν λυτοί:

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες
Πικραμένη, ἐντροπαλή,
Κι' ἕνα καρτεροῦσες στόμα
«Ἔλα πάλι» νὰ σοῦ πῇ.

Αὐτὴ μάλιστα ἡ μορφὴ τοῦ τετράστιχου εἶναι ἀρκετὰ συνηθισμένη, πρέπει ὅμως οἱ λυτοὶ στίχοι—πρῶτος καὶ τρίτος—νὰ εἶναι μετρικῶς ὅμοιοι, δηλαδὴ ἂν ὁ ἕνας εἶναι παροξύτονος, νὰ εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ ἄλλος *(καρτεροῦσες-στόμα)* ἢ κι' οἱ δυὸ προπαροξύτονοι *(καρτερούσαμε-στόματα)* ἢ κι' ὀξύτονοι *(καρτερῶ-κρατῶ)*. Ὁπωσδήποτε, στὴν περίπτωση ποὺ ἀπὸ τοὺς τέσσερις στίχους μιᾶς στροφῆς ὁμοιοκαταληκτοῦν μόνο οἱ δυό, τὸ τετράστιχο κατὰ βάθος εἶναι *δίστιχο*, ἀποτελούμενο ἀπὸ ἕνα μεγάλο στίχο (δεκαπεντασύλλαβο π: χ:) χωρισμένου σὲ δυὸ μικροὺς (ὀκτασύλλαβο κι' ἑπτασύλλαβο). Π: χ: τὸ ἀνωτέρω τετράστιχο εἶναι τὸ δίστιχο αὐτό:

Κι' ἐκεῖ μέσα κατοικοῦσες | πικραμένη, [ἐντροπαλή,
Κι' ἕνα καρτεροῦσες στόμα | «ἔλα πάλι» νὰ [σοῦ πῇ

μὲ τοὺς δεκαπεντασύλλαβους στίχους του χωρισμένους στὶς τομές τους.

Κατὰ διαφόρους ἐπίσης τρόπους ὁμοιοκαταληκτοῦν κι' οἱ στίχοι τῶν στροφῶν ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ πέντε (πεντάστιχα). Συνήθως ὁμοιοκαταληκτοῦν τρεῖς καὶ δυό

Ὦ δυνατέ, τοῦ ἀδύνατου πληγῆ
Ὡς πότε θὰ τρυγᾷς τὴ δύναμή σου;
Κάλλιο στὸν ἄλλον κόσμο, συλλογίσου,
Νὰ βρίσκεται ἡσυχα ἡ ψυχὴ σου,
Παρὰ νὰ βασανίζεται στὴ γῆ.

Θὰ μποροῦσε ὅμως νὰ ὁμοιοκαταληκτήσουν δυὸ καὶ δυό, κι' ὁ πρῶτος νὰ μείνῃ λυτός:

Ὦ δυνατέ, πληγὴ τοῦ ἀδυνάτου
Ὡς πότε θὰ τρυγᾷς τὴ δύναμή σου;
Κάλλιο νὰ ἔβρισκε καταφυγὴ
Στὸν ἄλλον κόσμο ἡ ψυχή σου,
Παρὰ νὰ βασανίζεται στὴ γῆ.

Ἀλλὰ κι' ὁ τελευταῖος μπορεῖ νὰ μείνῃ ἐλεύθερος, γιὰ νὰ ὁμοιοκαταληκτήσῃ κατόπι μὲ τὸν τελευταῖο τοῦ ἑπομένου πενταστίχου—ὅπως γίνεται καὶ μ' ἄλλες στροφὲς—τότε ὅμως τὸ πεντάστιχο μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ δεκάστιχο.

Τὸ ἑξάστιχο, πολὺ συνηθισμένη στροφή, δένεται κι' αὐτὸ μὲ τὶς ὁμοιοκαταληξίες κατὰ διαφόρους τρόπους, ποὺ μπορεῖτε ἐξαίρετα νὰ τοὺς μελετήσετε στὶς ἔμμετρες Πνευματικὲς Ἀσκήσεις· γιατὶ συχνὰ ὁ Ἀνανίας—καλὸς στιχουργὸς καὶ διορθωτὴς τῶν συνθετῶν—μεταχειρίζεται ἑξάστιχα. Νὰ ἕνα χαριτωμένο—ἰδέα τοῦ ***Ξανθοῦ Δοκίμου,*** στίχοι τοῦ Ἀνανία:

Δὲν εἶναι καθαυτὸ ἱστορία,
Σ' αὐτὸν δουλεύει φαντασία
Κι' εἶναι συχνὰ ἕνα παραμύθι
Μ' ἀντὶ γιὰ Θήτα, Γ'ἄμα βάνω
Καὶ κάποιον ἐντόμου, ἀπὸ κεῖ πάνω,
Μονότονο τραγούδι ἐχύθη.

Ἐδῶ, βλέπετε, ὁμοιοκαταληκτοῦν οἱ στίχοι ἀνὰ δύο: πρῶτος καὶ δεύτερος, τέταρτος καὶ πέμπτος, τρίτος καὶ ἕκτος. Μὰ μποροῦσε νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν καὶ ἀνὰ τρεῖς (πιὸ δύσκολο βέβαια)· μποροῦσε ἀκόμα νὰ ὁμοιοκαταληκτοῦν δεύτερος καὶ τρίτος, πέμπτος καὶ ἕκτος, κι' οἱ ἄλλοι δυό, πρῶτος καὶ τέταρτος, νὰ μένουν λυτοί.

Σὲ κάποια ἑξάστιχα τοῦ Σολωμοῦ ὁ τελευταῖος στίχος κάθε στροφῆς ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὸν τελευταῖο τῆς ἑπομένης, ὥστε εἶναι σὰ δωδεκάστιχο:

Ὡσὰν γλυκύπνοο
Δροσᾶτο ἀεράκι
Μέρα σ' ἀνθότοπο
Κεινὸ τὸ παιδάκι
Τὴν ὕστερη ἔβγαλε
Ἀναπνοή.

Καὶ ἡ ψυχούλα του,
Μέσ' στὸν ἀέρα,
Γρήγορ' ἀνέβαινε
Πρὸς τὸν αἰθέρα,
Σὰ λιανοτρέμουλη
Σπίθα μικρή.

Τὸ ἴδιο ἔχουμε καὶ σ' ἕνα ποίημα τοῦ Βαλαωρίτη ἀπὸ στροφὲς ὀχτάστιχες:

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡ. Ξ.

Ο ΑΧΡΗΣΤΟΣ

Ἦταν ἕνα βροχερὸ πρωΐ τοῦ Μαρτίου, ὅταν πῆγε ὁ Πέτρος Μασσέ, νὰ καταταγῇ στὸ στρατό.

Ὁ στρατολόγος τὸν κοίταξε καλὰ-καλά, κούνησε τὸ κεφάλι μὲ οἶκτο καὶ εἶπε:

— Κοίταξε τί μᾶς στέλνουν. οὔτε ἐνάμισυ μέτρο ἀνάστημα, καὶ στενοθώραξ. Ἔτσι εἶναι ὅλοι στὸ χωριό σου, παλληκάρι μου;

Ὁ νεοσύλλεκτος κοκκίνησε σὰν παπαρούνα καὶ ζάρωσε ἀκόμη περισσότερο. Τότε πετάχτηκε ἕνας μεγαλοκαμωμένος πατριώτης του καὶ εἶπε:

—Ὄχι κ. συνταγματάρχα, ἔχει καὶ ψηλοὺς καὶ λεβέντες τὸ χωριό μας.

— Ποῦ εἶναι; Δὲ βλέπω κανέναν.

— Εἶναι ὅλοι τους ἀποσπασμένοι στὰ διάφορα Ὑπουργεῖα, καὶ εἶναι τόσο πολλοὶ ποὺ δὲν τοὺς μένει χῶρος οὔτε τὸ χέρι τους νὰ κουνήσουνε γιὰ νὰ γράψουν.

Τὴν ὥρα ποὺ τοὺς ἔγραφε στοὺς καταλόγους, ὁ στρατολόγος ρωτοῦσε καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καθενὸς καὶ τοὺς τοποθετοῦσε σὲ ἀνάλογη ὑπηρεσία. Ὅταν ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ Πέτρου Μασσέ, τὸν εἶχε ἀφήσει τελευταῖον φυσικά, τὸν ρώτησε:

— Τί δουλειὰ ἔκανες στὸ χωριό σου;

Τρέμοντας κατόρθωσε νὰ ψιθυρίσῃ:

— Μουσικός.

— Μουσικός; τί ὄργανο; τρομπέττα; ταμποῦρλο;

— Τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ τοῦ ἀπάντησε λίγο ψυχραμένος. ἔπαιζα ἁρμόνιο.

—Ἁρμόνιο; καὶ ποῦ θὰ τὸ βροῦμε στὸ μέτωπο αὐτὸ τὸ ὄργανο; Ἄσε κι' ὅταν νικοῦμε κανένα χωριὸ θὰ σὲ βάζουμε νὰ παίζῃς, στὴ λειτουργία ποὺ θὰ κάνουμε.

Ἀπὸ τὰ εἰρωνικὰ βλέμματα ποὺ τοῦ ἔριχναν ὅλοι κατάλαβε πόσο ἄχρηστος ἦταν. Ἔσκυψε τὸ κεφάλι καὶ πῆγε μὲ τοὺς καινούργιους συντρόφους του. Νέες ἐρωτήσεις καὶ νέα πειράγματα ἄρχισαν ἐκεῖ. Γιὰ νὰ γλυτώσῃ, χωρὶς θυμό, μὲ μιὰ βαθειὰ μόνον λύπη, σηκώθηκε καὶ πῆγε σιγὰ-σιγά, κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο καὶ κάθησε μόνος του.

Ἔβλεπε καὶ μόνος του πόσο λίγο ἄξιζε. Ἡ ψυχή του ἦταν βαρειά, πονοῦσε. Αὐθόρμητα ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ μικρὴ φλογέρα κι' ἄρχισε νὰ παίζῃ.

Πέρασε πολλὴ ὥρα ἔτσι, κι' ὅταν κάποτε κουράστηκε καὶ σταμάτησε, εἶδε τρεῖς-τέσσερις στρατιῶτες νὰ στέκουν πίσω του καὶ νὰ τὸν ἀκοῦνε.

—Ἐσὺ ἔπαιζες τόσην ὥρα;

— Ναὶ εἶπε σιγανά, κι' ἔσκυψε σὰν ἔνοχος τὸ κεφάλι.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα πῆγε μακριὰ στὰ χωράφια νὰ παίξῃ, νὰ ξεχάσῃ λίγο τὸν πόνο του. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι' εἶδε κάμποσους σύντροφους του νὰ τὸν πλησιάζουνε. Ἀμέσως σταμάτησε κι' ἔβαλε τὴ φλογέρα στὴν τσέπη του.

— Κάνε τὴ δουλειά σου, μὴ πειράζεσαι γιὰ μᾶς.

Κι' ὅπως εἶχε ξεχάσει τὸν πόνο του, ἔτσι κι' αὐτούς, τοὺς ξέχασε στὴ μουσική.

Τὸ σύνταγμά τους εἶχε μερικὲς ἡμέρες ἄδεια ἀκόμη. Τὸ ἀκροατήριό του ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα πλήθαινε. Ὥς που ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ φύγουν γιὰ τὸ μέτωπο. Μόλις φθάσανε, ἤτανε νύχτα, ἡ πρώτη δουλειὰ ποὺ ἔκανε ὁ Πέτρος Μασσὲ ἦταν νὰ βγάλῃ τὴ φλογέρα του καὶ νὰ ἀρχίσῃ νὰ παίζῃ. Ἔπαιζε τόσο σιγά, κι' ὅμως ὅλοι ὅσοι κοιμόντουσαν δίπλα του, ξύπνησαν κι' ἀνακάθησαν στὸ κρεββάτι τους, νὰ τὸν ἀκοῦνε σὰν μαγεμένοι. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα, ὅταν ἀκούστηκε μιὰ θυμωμένη φωνὴ νὰ λέῃ:

— Τί κατάσταση εἶναι αὐτή; τέτοια ὥρα μουσική; Παρέλαση ἔχουμε;

Ἦταν ὁ λοχίας ποὺ ἔκανε τὴ νυκτερινὴ ἐπιθεώρηση. Μόλις ἔφυγε, ὁ Πέτρος Μασσὲ χωρὶς νὰ πῇ τίποτα ἔκρυψε σιγὰ-σιγὰ τὴ φλογέρα του.

— Ξέρεις νὰ τραγουδᾷς; τὸν ρώτησε ἕνας σύντροφός του.

— Λιγάκι.

— Πές μας τότε κάτι.

Τραγούδησε, μὲ σιγανή, μὰ γλυκειὰ καὶ σωστὴ φωνή, παλιοὺς λησμονημένους σκοπούς, ποὺ ξύπναγαν μακρινὲς ἀναμνήσεις στὶς ψυχὲς τῶν ἄλλων. Ὕστερα ἄλλους σκοπούς, μακρόσυρτους καὶ νοσταλγικοὺς ποὺ ποτὲ δὲν τοὺς εἶχε κανεὶς ἀκούσει, τραγούδια δικά του καὶ τἄλεγε τόσο ὄμορφα. Ξέχασαν τὴ φρικτὴ ζωὴ στὰ χαρακώματα, τοὺς μεγάλους ποντικοὺς καὶ τὶς κακομοιριές τους. Ξαναβρέθηκαν σπίτι τους. Νὰ τοῦ ἑνὸς ἡ γυναίκα τὸν περιμένει μὲ τὸ γέλιο στὸ στόμα, ὁ ἄλλος θαρρεῖ πὼς δυὸ ρόδινα παχουλὰ χεράκια τυλίγουν τὸ λαιμό του καὶ δυὸ χειλάκια ἀθῶα τοῦ λένε σιγανὰ «μπαμπᾶ»... μὰ γιατὶ σταμάτησες; τραγούδα, τραγούδα ἀκόμα, ἔτσι μόνο ξεχνᾶμε τοὺς πόνους μας, γυρίζουμε στὴν πατρίδα μας, μὴ σταματᾶς γιατὶ τότε σβύνει τὸ ὄμορφο ὄνειρο καὶ ξαναβρισκόμαστε στὰ βρώμικα χαρακώματα ποὺ μυρίζουν μούχλα.

Μιὰ ἡμέρα τοὺς ἦρθε ἡ διαταγὴ νὰ φύγουν.

— Δός μου τὸ γυλιό σου, τοῦ εἶπε ἕνας σύντροφός του ἀπ' τὴ Νορμανδία, γίγας στὸ ἀνάστημα, ἀλλὰ χαλόψυχος σὰν παιδί, σὲ φτάνει ποὺ θὰ περπατᾶς.

Σὲ κάθε χωριὸ ποὺ κατασκήνωναν, οἱ στρατιῶτες λεηλατοῦσαν τὰ σπίτια κι' ὅ,τι μουσικὸ ὄργανο ἔβρισκαν τοῦ τὸ πήγαιναν.

— Γιὰ νὰ παίξῃς, Πέτρο.

Κι' ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ ὄργανα, ὁ Πέτρος Μασσὲ τοὺς ἔπαιζε τοὺς πιὸ γλυκοὺς σκοπούς.

Σὲ μιὰ μισογκρεμισμένη ἐκκλησιά, χωρὶς σκεπή, τὸ ἁρμόνιο, λὲς κι' ἀπὸ θαῦμα, δὲν εἶχε πάθει τίποτα. Τὴν ἄλλη ἡμέρα πρωΐ-πρωΐ, λάμποντας ἀπὸ χαρὰ ὁ Πέτρος Μασσὲ ἄρχισε νὰ παίζῃ. Ποτὲ δὲ θἄχε ξεχυθεῖ μαγευτικώτερη μελωδία ἀπ' τὸ φτωχὸ ἁρμόνιο τοῦ χωριοῦ. Ἦταν κάτι τὸ θεῖο! Ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες τὸ σύνταγμά τους στάλθηκε στὸ Βερδέν.

Μιὰ μέρα ὁ λοχαγὸς ζήτησε ἕναν ἄνθρωπο ἐμπιστοσύνης γιὰ μιὰ ἐπικίνδυνη ἀποστολή. Ὁ λοχίας πρότεινε τὸν Πέτρο Μασσέ, ἕναν ἄχρηστο, ὅλοι ὅμως ἀρνήθηκαν.

—Ὄχι αὐτόν, ὄχι.

Καὶ καθένας μὲ εὐχαρίστηση δεχόταν νὰ πάῃ στὸ πόδι του.

Ὁ λοχίας διάλεξε κάποιον ἄλλον, ποὺ δὲ γόριοε ποτέ.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔγινε ἡ μεγάλη μάχη. Ὁ Πέτρος Μασσὲ βρισκόταν κοντὰ στὸν Πατρίκιο.

— Νᾶσαι πάντα κοντά μου, τοῦ εἶπε ὁ γίγας, δός μου τὸ ὅπλο σου, τραγούδα δυνατά, ὅσο πιὸ δυνατὰ μπορεῖς.

Καὶ τραγούδησε μὲ τέτοια θέρμη ποὺ οἱ στρατιῶτες πετοῦσαν χάμω τὰ ὅπλα τους κι' ἔτρεχαν μὲ τὴν ξιφολόγχη νὰ πολεμήσουν στῆθος μὲ στῆθος. Ὅπως τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀηδονιοῦ γεμίζει τὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας, ἔτσι καὶ τὸ δικό του πλημμύριζε τὸ πεδίο τῆς δόξας.

Μιὰ σφαῖρα τὸν ἔρριξε χάμω τὴν ὥρα ποὺ τραγουδοῦσε «ἑ πιὸ ὡραῖος θάνατος γιὰ τὴν πατρίδα εἶναι». Οἱ σύντροφοι του ὅμως ἦταν μακριά, ἡ νίκη τοὺς φόρεσε τὸ στεφάνι τῆς δόξας. Καὶ μόνον ἀργὰ τὴ νύχτα ἀντιλήφθηκαν τὸ θάνατό του. Τότε πῆγε ὁ Πατρίκιος νὰ βρῇ τὸ σῶμα του νὰ τὸ θάψουν.

— Δὲν ἔκανε καὶ μεγάλα πράγματα, εἶπε ὁ λοχαγός.

Οἱ στρατιῶτες ὅμως ὅλοι ἔκλαιγαν πικρά, γιατὶ μὲ τὸ θάνατο τοῦ μικροκαμωμένου ἄχρηστου, ἔνοιωσαν τὸν πόνο τους νὰ τοὺς βαραίνῃ διπλά.

(Ἀπ' τὸ Γαλλικὸ)

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο ΚΟΥΦΟΣ

'Απ' τὸν καιρὸ ποὺ ἐσώπασεν ὁ κόσμος [μέσ' στὶς στράτες,
Ἀηδόνησα τὴν ἴδια μου φωνή,
Κι' ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἐγίνανε φαντά- [σματα οἱ διαβάτες
Κάθε τους βλέμμα, μὲ πονεῖ.

Τὰ βήματα τὰ γρήγορα, τ' ἀργὰ εἶναι [σωπασμένα,
Καιροὺς πολλοὺς δὲν τ' ἀγροικῶ.
Τὰ βλέπω τὰ χαμόγελα νἀρχονται [πρὸς ἐμένα
Σὰ χάδι καὶ σὰ μυστικό.

'Απ' τὸν καιρὸ ποὺ πάψανε οἱ φωνές; [τὰ λόγια, ὁ στίχος,
Πάει τῆς καρδιᾶς μου ὁ νιόχτιστος ναός,
Κι' ἀπ' τὴ στιγμὴ π' ἀγκάλιασε τ' ἀ- [νθόπαρχτο κι' ὁ ἦχος
Συντρίφτηκε ὁ δικός μου Θεός.

Δὲν εἶμ' ἐγὼ ποὺ ἐμέθυσα στῶν λόγων [τὸ μεθύσι:
Κρύβω κατάβαθά μου ἕνα νεκρὸ
Καὶ πάω' τί ἄλλο μ' ἀπόμεινε παρὰ ἡ [γαλήνια δύση
Στὸ πρᾶο φθινόπωρο τὸ ὑγρό;

Πριγκιπέσσα [Α]

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ

Προχτές, εἴχαμε τρεῖς μέχρι πέντε διαγωνισμὸ 'Αρχαίων. Πήγαινα σιγὰ-σιγὰ γιατὶ ἦταν λίγο νωρίς, καὶ ἀφηρημένα γιατὶ ἡ σκέψη μου ἦταν στ' 'Αρχαῖα. Καὶ στενοχωριόμουν περισσότερο ὅσο ἄκουγα τὰ νταμ-ντοὺμ τῶν τενεκέδων, ποὺ κτυποῦσαν οἱ μασκαράδες, γιὰ νὰ μαζέψουν κόσμο καὶ νὰ χορέψῃ τὸ γαϊτανάκι ἢ τὸ γαϊδουράκι.

Νὰ ἕνα μεγάλο λάθος ποὺ κάνουν τὰ σχολεῖα, ἔβγαν ἀπὸ μέσα μου, βάζουν τοὺς διαγωνισμοὺς στὴ μέση τῆς 'Αποκριᾶς.

Καθὼς προχωροῦσα ἀκούω φωνές, γέλια παιδιῶν καὶ βλέπω ἕνα πολυμελέστατο γαϊτανάκι νὰ καταφθάνῃ μ' ὅλο του τὸ μεγαλεῖο. Τὸ κοντάρι στήθηκε στὴ μέση τοῦ δρόμου κι' οἱ πίπιζες, τὰ τύμπανα, οἱ γκαζοτενεκέδες μπῆκαν σὲ κίνηση. Μὲ μιᾶς γλυκύτατοι παράφωνοι ἦχοι, γέμισαν τὴν πλατεῖα. καὶ τὸ γαϊτανάκι ἄρχισε νὰ χορεύῃ.

Παρακολουθοῦσα τὸ ντύσιμο τῶν μασκαράδων. 'Όλοι τους ἦταν γιὰ γέλια. 'Ένας εἶχε ντυθεῖ παλιάτσος, κατὰ προσέγγισιν δηλαδή, γιατὶ τί σοῦ ροῦχα ἦταν αὐτὰ δὲν καταλάβαινες. Τὸ μόνο ἀπ' τὸ ὁποῖο μποροῦσες νὰ καταλάβῃς ὅτι εἶναι μασκαρᾶς, ἦταν τὸ πρόσωπό του. Εἶχε πασαλειφθεῖ μ' ἕνα σωρὸ μπογιὲς κόκκινες, εἶχε τρίψει τὸ πρόσωπό του μ' ὅσα κάρβουνα βρῆκε κι' ἔμοιαζε μὲ πραγματικὸ καραγκιόζη. 'Ένας ἄλλος, φοροῦσε μιὰ μονοκόμματη φόρμα μαύρη ποὺ εἶχε πάνω της δυὸ-τρεῖς πιτσιλιὲς κίτρινες. Βαμμένος κι' αὐτὸς μ' ὅλα τὰ κεραμίδια τῆς 'Αθήνας καὶ μ' ἕνα χαρτόνινο καπέλλο φασουλῆ, ἀπαραίτητο συμπλήρωμα της τόσο πρωτότυπης στολῆς του.

Τὰ μάτια μου, μετὰ ἀπὸ αὐτόν, ἔπεσαν σ' ἕναν ἄλλο ποὺ χόρευε καὶ παράσταινε τὴ γυναίκα. Εἶχε φορέσει ἕνα φουστάνι μὲ πολυποίκιλα στολίδια, μὲ δυὸ-τρεῖς χρωματιστὲς κορδέλλες, λίγα τενεκεδένια παράσημα κι' ἕνα χοντρὸ μπρούντζινο βραχιόλι στὸ ἄπλυτο γυναικεῖο (!) χέρι του. 'Αλλ' ἀκόμη πιὸ ἀστεῖο ἦταν τὸ πρόσωπό του, Μάταια εἶχε βάλει μιὰ δκὰ πούντρα στὰ μάγουλά του, μάταια εἶχε κάνει κατάχρηση στὸ κοκκινάδι. Τίποτε! Τὰ γένεια του ἔλαμπαν σ' ὅλη τους τὴν ἄνθιση—ἀπὸ πόσες ἡμέρες ἦταν ἄραγε ἀξύριστος;—καὶ φανέρωναν ἀμέσως τὴ σπουδαία μεταμόρφωσή του.

Ἦταν κι' ἄλλοι βέβαια μασκαράδες ἀλλὰ ποῦ νὰ τοὺς θυμᾶμαι τώρα. 'Αλλωστε ἔμοιαζαν στὸ ντύσιμο σχεδὸν ὅλοι μεταξύ τους καὶ δὲν χρειάζονται ἰδιαίτερα λόγια γι' αὐτούς. Τοὺς κοιτοῦσα λοιπὸν καθὼς χόρευαν. 'Όλοι τους σχεδὸν εἶχαν στὸ στόμα τους ἕνα χαμόγελο—ψεύτικο ἐννοεῖται κι' αὐτὸ — ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ τὸ κάνουν ζωηρό, ποὺ πάγωνε ὅμως ὅταν ἔβλεπαν γύρω τους μόνο παιδιά. Ἔξαφνα, ἀκούω δίπλα μου:

— Δεσποινίς, χρόνια πολλά, νὰ μοῦ λέῃ ἕνας μασκαρὰς καὶ νὰ μοῦ προτείνῃ τὸ σκονοριασμένο του κουμπαρᾶ.

Τί νὰ κάνω; Ἦταν τόσο ἀξιολύπητοι, μὰ καὶ τόοο ἀστεῖοι μέσα στὰ πρωτότυπα κουστούμια τους, ὥστε βγάζοντας μιὰ δραχμὴ τὴν ἔρριξα στὸν κουμπαρά.

'Ο χορὸς εἶχε τελειώσει πιά. Τὸ κοντάρι τὸ φορτώθηκε ἕνας κι' ὅλη αὐτὴ ἡ μάζα ἀπομακρύνθηκε, γιὰ νὰ πάῃ πιὸ πέρα, νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ἴδια, νὰ σκορπίσῃ τὸ γέλιο σ' ἄλλα παιδάκια, γιὰ νὰ βγάλουν τὸ καθημερινό τους.

Μηχανικά, κοίταξα τὸ ρολόϊ μου. Πώ! πώ! τρεῖς παρὰ δέκα ἡ ὥρα, πῶς ξεχάστηκα ἔτσι! 'Αλίμονό μου ἂν δὲν προφτάσω. 'Ο ἔλεγχός μου θὰ στολιστῇ μ' ἕνα ὁλοστρόγγυλο κουλούρι στ' 'Αρχαῖα.

'Ακακία [Β]

ΑΠΕΡΓΙΑ

Μαζεμμένες ὅλες στὸ σπίτι μας, συνεδριάζαμε γιὰ ἕνα πολὺ σοβαρὸ ζήτημα.

'Ακοῦς ἐκεῖ, νὰ μᾶς βάζουν μιάμισι σελίδα μάθημα, στ' 'Αρχαῖα! Οὔτε στὴν ἕκτη τάξη δὲν βάζουν τόσο πολύ, ὄχι σὲ μᾶς ποὺ πηγαίνουμε δευτέρα μόνο, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν «Κῦρο» ποὺ ἀρχίσαμε μόλις τώρα!

— Παιδιά, εἶπα ἐγὼ κάνοντας τὴ σοβαρή. Δὲν εἶναι κατάσταση αὐτὴ νὰ μᾶς βάζουν τόσο μάθημα! Θέλω, νὰ σκεφθοῦμε λοιπόν, ὅλες μαζὶ γιὰ νὰ βροῦμε τί θὰ κάμουμε!

Γιὰ λίγην ὥρα ἡ σιωπὴ ἐβασίλευε μέσα στὸ βωμάτιο. Σὲ λίγο, σηκώθηκα ἐπάνω καὶ φώναξα σὰν νέος 'Αρχιμήδης, Βρῆκα! Βρῆκα!

— Τί βρῆκες; φώναξαν ὅλα τὰ κορίτσια μαζί.

— Νά. Θὰ κάμουμε ἀπεργία. Συμφωνεῖτε;

Τί ἐπακολούθησε δὲν περιγράφεται. Φωνὲς ἐνθουσιασμοῦ, φωνὲς χαρᾶς, ἀκούστηκαν ἀπὸ παντοῦ.

Κατάφερα νὰ τὶς ἡσυχάσω, κι' ἐξακολούθησα:

—'Ακοῦστε τώρα πῶς θὰ διοργανωθῇ ἡ ἀπεργία: Αὔριο τὸ πρωῒ θὰ πᾶμε ὅλες ἀδιάβαστες. Καμμιὰ διαβασμένη. Καταλάβατε; Θὰ μᾶς βγάνῃ στὸ μάθημα, ἐμεῖς μιλιά. Θὰ πάρουμε βέβαια καὶ μερικὰ μηδενικά, μὰ δὲν πειράζει! Μόλις βγεῖ ἔξω ὁ καθηγητὴς θὰ τὸν περικυκλώσουμε, καὶ θὰ τοῦ φωνάζουμε νὰ μᾶς βάζῃ πιὸ λίγο μάθημα. 'Εκεῖνος θὰ μᾶς πάῃ στὸ γραφεῖο ὅπου ἐλπίζω θὰ βροῦμε τὸ δίκιο μας. Τί λέτε; Συμφωνεῖτε;

—'Ω! ναί! Ζήτω ἡ ἀπεργία, τότε!

— Ζήτω! φώναξαν μὲ μιὰ φωνή.

Τ' ἄλλο λοιπὸν πρωΐ, ἀμ' ἔπος ἀμ' ἔργον. Τὸ σχέδιο ἐφαρμόσθηκε κατὰ γράμμα. 'Αλλά... λογαριάζαμε χωρὶς τὸν ξενοδόχο.

'Ο καθηγητὴς μᾶς κατήγγειλε στὸν σύλλογο ὡς ἐπαναστάτας κι' ἐμένα ὡς ἀρχηγό.

Θέλετε τώρα τ' ἀποτέλεσμα; Δυὸ μέρες ἀποβολὴ ὅλες, κι' ἐμένα τέσσερις ὡς ἀρχηγό!

Γαρύφαλλο [Β]

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΕΚ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΩΝ...

'Ο ταχυδακτυλουργὸς λέει:

— Καὶ λοιπόν, κύριοι καὶ κυρίες, θὰ σᾶς δείξω τώρα τὴν τελευταία μου τέχνη. Γι' αὐτὸ ὅμως πρέπει ἕνας μικρὸς νὰ ἔρθῃ ἐδῶ.

'Ενας μικρὸς σηκώνεται καὶ πηγαίνει στὸν ταχυδακτυλουργό.

— Λοιπόν, μικρούλη μου, τοῦ λέει, δὲν ἔχουμε ποτὲ εἰδωθεῖ, δὲν εἶναι ἔτσι;

—'Οχι, μπαμπά, ἀπαντᾶ ὁ μικρός.

—!!!!!

('Απ' τὸ Γερμανικὸ) *Εὐριπίδης* [Γ]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μεταξὺ φιλενάδων.

— Ξέρεις ἡ «Διάπλαση» βγαίνει τώρα καὶ 58 χρόνια.

— Τί λές, καλέ! Καὶ σὺ ἀπὸ τότε ποὺ πρωτοβγῆκε εἶσαι συνδρομήτρια;

Κυκλαμὶ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 27 Φεβρουαρίου 1936

ΜΕ τὸ φυλλάδιο τοῦτο λήγει ἡ Α' Τριμηνία τοῦ 1936' (καθὼς ξέρετε, τὸ διαπλασιακὸν ἔτος ἀρχίζει ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου). Παρακαλῶ λοιπὸν τοὺς τριμήνους συνδρομητὲς νἀνανεώσουν ἐγκαίρως τὴ συνδρομή τους—εἴτε γιὰ τρεῖς μῆνες πάλι, εἴτε γιὰ ἕξῃ, εἴτε γιὰ ἐννιά, ὅπως θέλουν κι' εὐκολύνονται—γιὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῶ μὲ λόπη μου νὰ διακόψω τὴν ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

Ἤλαβα, *Ἄνθη Ἄνθεμε*, κι' εὐχαριστῶ. 'Αλήθεια, πολὺν καιρὸ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς, ἀλλὰ σὲ συγχωρῶ ὑπὸ τὸν ὅρον νἀναπληρώσῃς τώρα. Καλὰ θὰ κάμετε νὰ ἐδρύσετε κ' ἐκεῖ ἕνα Σύλλογο. Τὸ Πάσχα, ὅταν θὰ ξανάρθῃς στὴν 'Αθήνα, ἐλπίζω νὰ σὲ ἰδῶ.

Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, *Ἄλκη Νουάρε*. Θὰ εἴδες τὴν ἔγκρισιν τοῦ φεσδωνύμου. Περίεργο λιγάκι τὸ θέμα τῆς ἐκθέσεως ποὺ σᾶς ἔδωσε ὁ κ. καθηγητὴς τῆς 'Ανθρωπογεωγραφίας. Τί νὰ ἔγραφες ἄραγε γιὰ τὸν... ἰταλοαιθιοπικὸ πόλεμο; 'Οπωσδήποτε, κι' ἐγὼ βρίσκω καλὸ νὰ σᾶς δίνουν θέματα ὄχι μόνο ἀπὸ τὰ «βιβλία», ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ «μεγάλο βιβλίο τοῦ κόσμου, τῆς ζωῆς».

'Α, τί ἔξυπνο τὸ πρῶτο σου γραμματάκι, *Ἀττὲ Ἰράμ!* Γέλασα καὶ μὲ τὸ χαϊδευτικὸ ποὺ σὲ φωνάζουν στὸ σπίτι «σὰ νὰ ἤσουν καμμιὰ γατούλα τῆς Δανάης», καὶ ποὺ ἀργήσες νὰ μοῦ γράψῃς γιατί «πὲς πῶς ἤσουν στὶς Ἰνδίες», καὶ μὲ τὸ... ἐνδικὸ ψευδώνυμο ποὺ ἔφερες ἀπὸ ἐκεῖ. Τὸ μυστικό του βέβαια δὲν θὰ τὸ πῶ κανενός, νὰ ἰδῇς ὅμως ποὺ θὰ τὸ βροῦν αὐτὰ τὰ... κοιτόπαιδα. Θὰ μοῦ γράψῃς συχνά;

Τριανταφυλλάκι, καὶ τὸ δικό σου γραμματάκι μοῦ ἄρεσε πολύ. Σοῦ ἔστειλα 'Οδηγό, λυσόχαρτο καὶ τὸ 6ο φύλλο. 'Αλλὰ γιατὶ θἀρχίσῃς νὰ στέλνῃς λύσεις ἀπὸ τὸ 3ο; Εἶσαι σὲ καιρὸ νὰ στείλῃς κι' ἀπὸ τὸ 1ο, ἀφοῦ οἱ λύσεις δὲν δημοσιεύθηκαν ἀκόμα. Χαιρετίσματα στὸν ἀγαπητό μου παππού, καὶ νὰ μοῦ γράψῃς.

Ἀπομονημένη Ἐλπίς, ἀφοῦ οἱ καθηγηταί σας ἐπιμένουν, πρέπει νὰ ὑποκύψετε. Καὶ ἄδικο ὅταν ἔχουν οἱ ἀνώτεροι, στὰ παιδιὰ δὲν πέφτει λόγος. Τὸ καλοκαίρι, ποὺ δὲν θἄχετε μαθήματα, θὰ μπορῆτε νὰ κάνετε ὅ,τι θέλετε. Κι' ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία σας στὶς ἐξετάσεις, ἀπὸ τὰ βραβεῖα ποὺ θὰ πάρετε, θὰ πεισθοῦν κι' οἱ καθηγηταί σας πόσο ὠφελεῖ τὸν μαθητὴ νἀσχολῆται καὶ μὲ μένα. — Τὸ κομμάτι σου θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του καὶ θὰ σοῦ πῶ.

Ἔχω τὴν ἰδέα, *Πριγκιπέσσα*, πῶς τώρα πιὰ μπορεῖς νὰ διαβάζῃς κάθε βιβλίο. Οὔτε ὑπάρχουν πιὸ «μεγαλίστικα» ἀπ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις πῶς διάβασες. Θὰ σοῦ συστήσω μόνο νἀποφεύγῃς τὰ ὑπερμοντέρνα καὶ τὰ ἀρρωστιάρικα. Ἂν μάλιστα περιοριζόσουν στοὺς κλασσικοὺς — Σαίξπηρ, Ντάντε, Γκαῖτε, Βάλτερ Σκότ, Οὐγγὼ καὶ καθεξῆς — γιὰ τὴν ὥρα θἄταν καλύτερα. 'Αλήθεια, «τὸ πιὸ δροσερὸ καὶ τὸ πιὸ χαριτωμένο» μυθιστόρημα ἀπ' ὅσα δημοσίευσα ὡς τώρα εἶναι ὁ «Μπάρμπα Μακροπόδης»!

Πόσα εὐχάριστα μοῦ γράφεις σήμερα, *Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα!* Καὶ μόνο γι' αὐτὰ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἶχες γράψει νωρίτερα. Κι' ὁ κ. Ξ. εὐχαριστήθηκε πολὺ ποὺ ἐγνώρισε προσωπικῶς μιὰ τόσο καλὴ Διαπλασοπούλα καὶ πατριώτισσά του. Εἶδες λοιπὸν πόσες γνωριμιὲς ἔκπμες ἐδῶ: Δὲν πιστεύω νὰ εἶσαι πιὰ στενοχωρημένη, ὅπως ὅταν προτοῆλθες «ἄγνωστη μέσα σὲ ἀγνώστους»...

Χαίρω γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις, *Χανουμάκι* — κι' ἀλήθεια ἦταν καιρός—προπάντων ποὺ ἔχετε τώρα ἕνα τόσο καλὸ καθηγητή, παλιό μου φίλο. Τὰ ψευδώνυμα ποὺ ἀναφέρεις στὸ γράμμα σου δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ γράψῃς μὲ κόκκινο: μόνο τὸ δικό σου.

Εὐχαριστῶ, *Δίθέρις*, καὶ γιὰ τὸ δεύτερο ξεσπάθωμα. Ἔστειλα τὰ φυλλάδια στὸ νέο μου φίλο κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃ κι' ὁ ἴδιος, γιὰ νὰ τὸν γνωρίσω καλύτερα. 'Α, χαίρω πολὺ ποὺ ὁ καθηγητής σας σᾶς λέει πάντα καλὰ λόγια γιὰ μένα.

Ἔχεις πολὺ δίκιο, *Ἀρόη*· δὲν ἔπρεπε νἀλλάξῃ ἡ θέση τῆς «'Αθηναϊκῆς Ἐπιστολῆς»· ἐκεῖ ποῦ τὴ βλέπατε τόσα χρόνια—ἀντίκρυ στὰ κομμάτια τῆς Σελίδος—ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ μείνῃ... αἰώνια. 'Αλλὰ εἶναι τίποτα αἰώνιο στὸν κόσμο; Φέτος, βλέπεις, βάζω μόνο μιὰ σελίδα μὲ κομμάτια, κι' ἡ σελίδα αὐτὴ εἶναι ἀριστερά, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ ἀριστερὰ τῆς ἄλλη. Ἐνῶ πρὶν ποὺ ἔβαζα δυό, ἡ πρώτη ἦταν δεξιὰ κι' εἶχε ἀριστερὰ τῆς τὴν «Ἐπιστολή». Ἔτσι τὴν «Ἐπιστολὴ» τὴ βάζω τώρα στὴν 4η σελίδα, μετὰ τὸ διήγημα τῆς Κυρὰ-Μάρθας. Τί νὰ γίνῃ! Σὲ λίγο θὰ συνηθίσετε καὶ τὴ νέα αὐτὴ θέση...

'Αχρονολόγητο τὸ γράμμα σου, *Κύριε τοῦ Ψεύντσιγ*, καὶ δὲν ξέρω ἂν εἶναι νέο ἢ παλιό. Ὁπωσδήποτε σοῦ ἀπαντῶ σὲ κάτι παράξενο ποὺ γράφεις. Ὅταν ἔρχεται, λές, ὁ ἀδελφός σου στὸ γραφεῖο μου, κανένας δὲν τὸν πειοιποιεῖται, κανένας δὲν τοῦ μιλᾶ. Μὰ τὸ γραφεῖο μου εἶναι... γραφεῖο. Οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται γιὰ δουλειά τους καί, φυσικά, οἱ ὑπάλληλοι τοὺς ρωτοῦν ἁπλῶς τί θέλουν καὶ κοιτάζουν μόνο νὰ τοὺς ὑπηρετήσουν. Τὸ ἴδιο κι' ὁ διευθυντὴς ὅταν εἶν' ἐκεῖ. Ἄλλο ζήτημα ὅταν ἔρχεται ἕνα Διαπλασόπουλο γιὰ βίζιτα, ὅταν δίνῃ γνωριμιά, ὅταν λέῃ τὸ ψευδώνυμό του, ὅταν γορεύῃ νὰ ἰδῇ προσωπικῶς τὸν κ. Παπαδόπουλο ἢ τὸν κ. Ξενόπουλο. Ὑποθέτω λοιπὸν πῶς κι' ὁ ἀδερφός σου θὰ ἔρχεται, θὰ λέῃ τὴν παραγγελία του, θὰ τοῦ τὴν ἐκτελοῦν καὶ θὰ φεύγῃ. Τί νὰ τοῦ ποῦν ἀφοῦ δὲν λέῃ; Τί περισσότερο νὰ τοῦ δώσουν ἀπ' ὅ,τι ζητεῖ;

Σὲ συγχαίρω, *Ζακυνθινούλα*, γιὰ τὰ ἄριστα ποὺ πῆρες σ' ὅλους σχεδὸν τοὺς διαγωνισμούς. Χαριτωμένα μοῦ διηγεῖσαι καὶ τὴν ἱστορία τοῦ Σήματος ποὺ σοῦ ἔστειλε ἀπὸ ἐδῶ ὁ θεῖος σου καὶ σοῦ τὸ ἔδωσε ἔτσι ὁμορφα ἡ μαμμά σου. Οἱ Διαπλασιακὲς ἐκπομπὲς ἀπὸ τὸ Μπάρι ἐξακολουθοῦν τακτικά κι' ἀπορῶ πῶς δὲν τὶς ἀκοῦς καὶ ρωτᾶς γιατὶ ἔπαψαν. Κι' οἱ Ἐπιστολὲς τοῦ κ. Φαίδωνος γιὰ τὸν Βασιλιὰ καὶ γιὰ τὴν προτομὴ τοῦ Πολέμη διαβάθηκαν τελευταῖα, καὶ ποιήματα τοῦ κ. Ἄγρα, καὶ κομμάτια ἀπὸ τὴ Σελίδα κι' ἕνα σωρό. Προκηρύχθηκε ἀκόμα κι' ὁ Δ' Διαγωνισμός.

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω τόπο νἀπαντήσω. Κι' ἐπειδὴ στὸ ἐρχόμενο θὰ ἔχω δυὸ ἑβδομάδων γράμματα, εἶμαι ὑποχρεωμένη νἀναφέρω ἁπλῶς τοὺς λοιποὺς ποὺ μοῦ ἔγραφαν τὴν περασμένη καὶ τὴν προπερασμένη. — *Σίγκφριντ, Παιδὶ τῆς Ζούγκλας, Μαρία Σ. Τζανάκου, Πριγκιπισσαι τῶν Δελλαρίων, Δὸν Ζοναν, Σ.* καὶ *Α.* (ἀπὸ τὴν 'Αλεξάνδρεια), *Βρυσούλα, Λεπτὴ Καρδούλα, Κόρη τῶν Κυμάτων, 'Αμαδρυάς, Ἠλέκτρα* καὶ *Νινέττα*, καλά μου παιδιά, καὶ τὰ δικά σας ὡραιότατα γράμματα διάβασα μὲ μεγάλη χαρά, ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες σας, σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσω ὅταν μοῦ ξαναγράφετε—γρήγορα ἐλπίζω.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

'Απορρίπτονται: «Ὕμνος πρὸς τὴν Διάπλαση» τῆς *Λιχουδίτσας*. Ὡραιότατο καὶ συγκινητικώτατο. 'Αλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸ δημοσιεύσω γιατὶ θὰ ἦταν σὰν νὰ ἤθελα νὰ ὑμνήσω μόνη μου τὸν ἑαυτό μου Πολὺ ὅμως μὲ συγκίνησαν τὰ ὡραῖα λογάκια τῆς *Λ.* — «'Αντὶ γιὰ ἔλατο» τῆς *Πόλεως τῶν 'Ονείρων*. Τὸ ἔλαβα πολὺ ἀργά. Μοῦ φαίνεται καὶ κάπως ἀπίθανο. Τό ἔλατο τῶν Χριστουγέννων, καὶ στὶς ξένες χῶρες ἀκόμη, πόσο μᾶλλον σὲ μᾶς, δὲν πάει κανεὶς νὰ τὸ κόψῃ τὴν παραμονὴ τὸ βράδυ. Ὡς κομμάτι ὡστόσο ἦταν ἀρκετὰ καλογραμμένο καὶ περιμένω ἀπὸ τὴν *Π. τ. Ο.* νὰ μοῦ στείλῃ κανένα ἄλλο.—«Ἡ φύσις στὴν ἐξοχὴ» τοῦ *Μικροῦ Σπουδαστῆ*. Θέμα κοινότατο καὶ κοινὰ γραμμένο. — «Χριστούγεννα» τοῦ *Κ. Κ. Κ.* Κι' αὐτὸ καθυστερημένο. Ἂν ἐρχόταν νωρίτερα, θὰ δημοσιευόταν.—«Μενεξέδες» τοῦ ἴδιου. Πέρσι δημοσιεύθηκε ἕνα κομμάτι σχεδὸν ὅμοιο. Μήπως ὁ *Κ. Κ. Κ.* τὸ διάβασε καὶ ἐπηρεάστηκε ἀπὸ αὐτό; Πάντως νὰ γνωρίζετε ὅτι στὴ Σ.Σ.Σ. δὲν δημοσιεύονται παρὰ μόνον πρωτότυπα κομμάτια δικά σας, ἢ μιμήσεις καὶ μεταφράσεις ξένων συγγραφέων, στὶς ὁποῖες ὅμως πρέπει καὶ νὰ τὸ σημειώνετε. — «Ἐλεγεῖο» τοῦ *Τάσου Λούζη*. Ὡς ἐμπνευσι καὶ ὡς ἀνάπτυξη τοῦ θέματος ὡραιότατο. Ἔχει ὅμως τόσο σοβαρὲς τεχνικὲς ἀτέλειες, ποὺ τὸ κάνουν νὰ μὴν εἶναι δημοσιεύσιμο. Ἂς πάρῃ ὁ *Τ. Λ.* τὸ ἀντίγραφο ποὺ θὰ ἔχῃ στὰ χέρια του. Ἂς πάρῃ καὶ τὰ φυλλάδια ποὺ δημοσιεύθ τὴν Μικρὴ Στιχουργικὴ κι' ἂς προσπαθήσῃ νὰ βρῇ μόνος του τὰ λάθη του. Ἡ πρώτη στροφὴ δὲν ἔχει πολλά, ἀλλὰ ἡ δεύτερη εἶναι γεμάτη. Ἂν μποροῦσε νὰ τὸ διορθώσῃ, θὰ γινόταν ἕνα ὡραῖο ποίημα.—«Πρωτοχρονιάτικο» τῆς *Τρόπας στὸ Νερό*. Χαριτωμένο. Θὰ δημοσιευόταν ἀσφαλῶς, ἀλλὰ τὸ ἔλαβα μὲ μεγάλη καθυστέρασιν. Ἂς εἶναι, τοῦ χρόνου.—«Εἰκόνα» τοῦ *Τζιτζίκα* Ὡραῖα στιχουργημένο ὅπως πάντα, ἀλλὰ πολὺ θυσόνητο. Φανταζόμαι, ἂν μπόρεσα νὰ καταλάβω καλά, ὅτι πρόκειται γιὰ κύνῃς ἀγριοπεριστεριῶν ποὺ τὰ πνίγουν μὲ καπνοὺς θιαφιοῦ,—ἀλλὰ τὸ νόημα βγαίνει μὲ μεγάλη δυσκολία. Ἐπίσης δὲν κατάλαβα τί σημαίνει ἡ φράση «Ἄγριο κοντὰ στὰ σύννεφα τὸ μνῆμα» Μνῆμα κοντὰ στὰ σύννεφα; Καὶ ἕνα μνῆμα, ἕνα πρᾶγμα δηλαδὴ παθητικό, πῶς μπορεῖ νὰ εἶναι ἄγριο; Ἄγριος μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ θάνατος, μάλιστα. Ἀλλὰ δὲν πιστεύω τὸ *Τζ.* λέγοντας μνῆμα νὰ ἔκανε ἐπέκταση τῆς ἔννοίας τοῦ θανάτου. Ἐδῶ τουλάχιστον δὲν πάει. Μερικὲς φράσεις εἶναι πολὺ ὡραῖες, ἀλλὰ ὁ τύπος «βογγίζει» εἶναι ἀθάρεστος. Βογγᾶ, βογγάει, εἶναι τὸ σωστό. —«Στὸ χρόνο ποὺ ἤρθε» τῆς *Μ. Ζ. Μπ.* Κι' αὐτὸ πολὺ καθυστερημένο. Κρίμα... —Θὰ ἐξακολουθήσω. Ἔχουν πάλι μαζευτεῖ πλῆθος κομμάτια.

Καὶ μιὰ διευκρίνηση. Τὸ κομμάτι τοῦ *Ἀγκαθιοῦ* ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενο φύλλο, μοῦ εἶχε σταλεῖ— ἐγκαίρως — γιὰ Χριστουγεννιάτικο, ἀλλὰ εἶχε παραπέσει κι' ἔτσι ἔφτασε στὰ χέρια μου μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν πολὺ καλογραμμένο κι' ὄχι ἀποκλει-

στικά Χριστουγεννιάτικο, τὸ λυπήθηκα νὰ τὸ ἀπορρίψω καὶ μὲ μερικὲς μικρὲς μεταβολὲς τὸ ἔκανα 'Αποκριάτικο. Αὐτὰ γιὰ τὴ συγγραφέα ποὺ θ' ἀπορήσῃ βλέποντας τὸ ἔργο της νὰ δημοσιεύεται ἔτσι ἀλλαγμένο, μὰ καὶ γιὰ τοὺς ἀναγνῶστες ποὺ ξέρουν πῶς τὶς 'Αποκριὲς μόνο τρεῖς μέρες παύουν τὰ σχολεῖα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — *Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν* ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1936. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια

Νέα Ψευδώνυμα: Κυρὰ τῶν Χρυσανθέμων, κ. (ΕΜ). Δροσούλα, κ. (ΠΜ). Πονεμένη Καρδιά, κ. (ΜΜ). Λουλούκα, κ. (ΑΚ). Νάντια, κ. (ΝΚ). Περσεύς, ἀ. (ΠΜ). Μαυρομαλλοῦσα, κ. (ΠΑ). Ἰνδιάνα, κ. (κ + ρ;). Πανταχοῦ Παρών, ἀ. (ΑΒ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ἀμαρυλλίς, κ. Μύρων τῆς Ἄνδρου, κ. Ντολορές, κ. Ναυτοπούλα τῆς Ἄνδρου, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Σεραφεὶμ*** (δὲν πειράζει· εὐχαριστῶ γιὰ τὴ γελοιογραφία, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴ χρησιμοποιήσω γιατὶ εἶναι κάπως σκοτεινή·) ***Γκλόριαν*** (ἔστειλα 5 τετράδια· εἴχατε καὶ στὸ νησί σας χιόνια; ἐδῶ λίγα, καὶ μόνο στὰ βουνά·) ***Λευκοπυργιώτην*** (ἔμαθα κι' ἐγὼ γιὰ τὸν θρῆμο, ἀλλὰ εὐτυχῶς σύντομο χειμῶνα ποὺ εἴχατε στὰ μέρη σας· χαίρω ποὺ οἱ διαγωνισμοὶ πῆγαν θαυμάσια· ὡραῖα ἔλυσε ἡ τύχη τὸ ζήτημα· τώρα ἔχετε καὶ τοὺς δυὸ ἀγαπημένους σας δασκάλους·) ***Χρύσην Πελεκίδην*** (ἄλλαξα τὴ διεύθυνσή· ἀμέ; ψέμματα θὰ σᾶς ἔλεγα;..) ***Συριανὸν*** (εὔχομαι στὸ Σύλλογό σας καθὲ προκοπή· τὸ «Θῦμα τοῦ Φθόνου» μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δρ. 39,50. «Τρισύγενη» δὲν ἔχω·) ***Κυκλαμιὰν*** (δὲν ἀμφιβάλλω πῶς τὴν ἴδια ἐπιτυχία θὰ εἶχες καὶ στὰ ἐπίλοιπα μαθήματα· νὰ ὅμως ποὺ μέσα στοὺς διαγωνισμούς, ἐσὺ βρῆκες κιρὸ νὰ μοῦ γράψῃς δυὸ λόγια· αὐτὸ θὰ πῇ πῶς ἄμα θέλῃ κανείς... ἐνῶ ὅταν δὲν θέλῃ...) ***Ἀνθρωπᾶκον*** καὶ ***Ἀπλῆν Ζωὴν*** (τὰ γράμματά σας ἐκεῖνα δὲν ἔφτασαν ποτὲ στὰ χέρια μου· οὔτε θυμᾶται ὁ κ. Ξ. νὰ ἔλαβε πακέτο «Ἔρευνες» μὲ γράμματά σας· γράφετέ μου σὲ φάκελλο ἀπ' εὐθείας·) ***Μοδιανὸ Ζιζάνιο*** (τὸ ἀνανέωσα· τώρα περιμένω καὶ τὸ μεγάλο γράμμα·) ***Κουκουτσάκι*** (ἔλαβα καὶ ἀνανέωσα· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὼραῖο συγχαρητήριο· καὶ τὴν *Ἕλλη* ἐπίσης·) ***Πούσπουλο*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· ὁ κ. Ξ' χάρηκε πολὺ ποὺ παρακολουθεῖτε στὸ σπίτι ὅλα του τὰ δημοσιεύματα·) ***Κοκκινόπετραν*** (αὐτό, θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· χαίρω πολὺ ποὺ μπαίνεις στὴν κίνησι κι' ἐλπίζω νὰ φαίνεσαι συχνά·) ***Μικρὸν Σπουδαστὴν*** (σήμερα ἤλθε ἡ σειρά του νὰ σοῦ πῶ πῶς ἀπορρίφθηκε· ὥστε περιμένω ἄλλο·) ***Δύο Ἀμφοτέρους, Κοζᾶκον*** κτλ. κτλ.

Σὲ ὅσας ἐπιστολὲς ἔλαβα μετὰ τὴν *10 Φεβρουαρίου*, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 277ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι 29 Ἀπριλίου.

142. *Λεξίγριφος*

Τὸ πρῶτο μου εἶν' ἄνθος ταπεινό,
Τὸ δεύτερό μου ἐπίρρημα κοινό,
Τὰ δυὸ μαζὶ μᾶς κάνουν τὸ πτηνό,
Ὅπως τὸ λέγαν μιὰ φορὰ ἐκεῖνοι
Ποὺ ἀπ' αὐτὸ μαντεύαν τί θὰ γίνῃ...

Κλέφτης τοῦ 21

143. *Μεταγραμματισμὸς*

Θάλασσα ἔχει γύρω-γύρω,
Μ' ἂν τὸ ἦτα γίνῃ ο,
Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ,
Μὴ φωνάξουμε γιατρό.

Ντῖνες Θώμης

144. *Αἴνιγμα*

Τὸ θηλυκὸ στὰ τζάμια
Σὰν κάνει παγωνιά·
Τὸ οὐδέτερο στὸ σταῦλο
Σὲ μιὰ ζεστὴ γωνιά.

Ἀγγουρελαιωτάτος

145. *Κρυπτογραφικὸν*

1 2 3 4 5 6 1 7 8	= Ζῶον
2 5 4 3 2 4 3	= Πόλις τ. Τουρκίας
3 6 1 7 3	= Αὐτοκράτωρ
4 1 3 6 4 3	= Ἄγριον πτηνὸν
5 1 4 3 4 8	= Θεὸς ἀρχαῖος
6 1 6 8 8 4 8	= Πόλις
7 1 4 8	= Θεὸς ἀρχαῖος
8 2 1 4 5 4 8	= Ἄνεμος

Λευκοπυργιώτης

146-150. *Μαγικὸν Γράμμα*

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

καπνός, τῆξις, καπία, ἄπιστος, εἰκός.

Τζιλ

151. *Φωνηεντόλιπον*

πκ - πς - ντρς

Συριανὲς

152. *Γρῖφος*

Ο 2 ΜΜ: ε κριθὴ 1, 3

Μόζαρτ

Τέλος τοῦ 277ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων
Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 51

652. Παρύσατις (Πάρις, α, τίς). — Κώνειον-Ἰκόνιον. — 654. *Βορὰ-Βορά.* — 655. Ὁ Ρῶμος, ἡ Ρώμη, τὸ ρῶμι.

656. ΠΑΣΙΦΑΗ
ΔΗΜΗΤΡΑ
ΛΑΓΗΝΟΣ
ΛΑΜΑΧΟΣ
ΣΩΣΑΝΝΗ
ΝΟΜΙΚΟΣ
ΣΑΛΠΙΓΞ

657. Τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγεῖται ἡ ἀρετή. — 658. 659. 1. Ποτέ. 2. Διότι δὲν ἔρχεται μόνη της. — 660. ΑΝΥΤΟΣ-ΕΥΒΟΙΑ ('ΑΕτωμα, ΠΝΥξ, τρΙΒων, κρόΤΟς, 'ΑχαιΟΙ, σάρισΣΑ). — 661. Πενία πᾶν ἐπινοεῖ. — 662. *Διελύθη εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη* (δεῖ αἱ, λίθοι, εἰς τᾶ ἐξ, ὃν σὺν ετε θῆ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΣ'—161]

Μοδιανὸ Ζιζάνιο, τέτοια ἐποχὴ ἄφησε τὶς κωπηλασίες στὸ ***Μόδι*** καὶ προετοιμάσου γιὰ τὴ γυμναστική ἐπίδειξη.

Νινέττα

[ΑΕ'—162]

Μπετόβεν, γειά σου! Ἑτοιμάσου γρήγορα· τὸ Πάσχα πλησιάζει... πρόσεχε ὅμως μὴ τυχὸν σὲ προφθάσω, χαιρετίσμαα στὸ θαλασσόλυκο καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν: ***Ἀνεμοζάλη***

[ΑΣ'—163]

Προκηρύσσομεν τὸν Β' Διαγωνισμόν μας. Μὲ θέμα «Τί ἰδέαν ἔχετε γιὰ τὴν.... ***Τρελλοπαρέα***»... Συμμετοχὴ δίδραχμος, προθεσμία ἕως τὶς 25 Μαρτίου. Βραβεῖα τρία ἐκλεκτά. Περιμένομεν ἀναξαιρέτως ἀπὸ ὅλους-ες.

ΤΡΕΛΛΟΠΑΡΕΑ

[ΑΣ'—164]

Κόκκινε Τοξότη μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση. Γράψε ἂν θές πρῶτος στὴ διεύθυνση τῆς (ΑΣ'—72).

ΞΕΛΟΓΙΑΣΤΡΑ

[ΑΣ'—165]

Χάκα, τὸ ξέρουμε πῶς δὲν εἶσαι ὁ Γελαστὸς 'Υπολοχαγὸς γιατὶ ἁπλούστατα αὐτὸς εἶναι ὁ ***Ντόριαν Γκρέϋ*** καὶ ὁ... ***Μπιμπεῖκος***.

Οἱ ***πολὺ*** ἐξυπνες δεσποινίδες

[ΑΣ'—166]

Γειά σας, Διαπλασόπουλα 'Μᾶς ξέρετε; 'Εμεῖς βεβαιότατα καὶ περιπάντων τοὺς Ξανθὴ 'Ελληνοπούλα (Πλέσσα) ***Μόρτιν*** ('Αφεντουλίδου) Πειραιωτάκι (Τάκης Χωριανός=Παναγόπουλος) Καστανὴ (Καβούρα) ***'Αργοναύτην*** (Κανάκης) ***Φίλημα Σκιᾶς*** (Βρυώνη) Δόξης Στέφανο (***Δενδρινὸς***) Μίκω Μάους (Κουνουγέρη) Κωνσταντῖνον ΙΒ' (Μπαμίχας) ***'Αγράμπελη*** (Παναγοπούλου) καὶ Γελαστὸν 'Υπολοχαγὸν= Ντόριαν Γκρέϋ (νὰ ἐξακαλουθήσουμε;) 'Απ' τοὺς πάρω πάνω ποιὸς μᾶς ξέρει;

Σιγαλοπερπάτητη, Χαμηλοβλεπούσα

[ΑΕ'—167]

«***Τρελλοπαρέα***» ἔχεις δίκιο Σαρπηδῶν δὲν εἶναι Δάνος ἀφοῦ εἶναι ὁ Κυ... Κα...

Σιγαλοπερπάτητη, Χαμηλοβλεποῦσα

[ΑΣ'—168]

Γελαστὲ ***'Υπολοχαγέ***, σίγουρα δὲν εἶσαι στὰ σωστά σου, καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ πάψῃς νὰ κολακεύεσαι πιστεύοντας πῶς ἔχω ὄρεξη καὶ καιρὸ νὰσχολοῦμαι μὲ σένα.

ΜΥΡΤΙΣ

[ΑΣ'—169]

Παρόραμα. Ἡ (ΑΣ'—140) νὰ διορθωθῇ: Ἡ ***'Αρακειάς No 7*** γιατὶ δὲν ἀπαντᾶ;

ΜΥΡΤΙΣ

[ΑΣ'—170]

Γιάννη Λίμνη, τί γίνεσαι; Τὰ Μ. Μυστικὰ τὰ ἔλαβα θὰ σοῦ στείλω καὶ ἐγώ.

Λευκὸς Κόκνος

[ΑΣ'—171]

Βραβεύουμε ***'Αγράμπελη.*** Λοιποὺς ὑπερευχαριστοῦμε. Συγγνώμην γιὰ τὴν ἄργητα. ***Σίγκφρινν—'Ονειροπλέχτρα***

[ΑΣ'—172]

Γραμματοσυλλέκται, ἀλλάζουμε γραμματόσημα; Στεῖλατε: Γ. Νάθαναήλ, Γυμνάσιον Βεροίας. Λέλα Καθήτου, ἀλληλογραφοῦμε.

[ΑΣ'—173]

Φοίβη, περιμένουμε τετραδιάκια στὴ Δ/σή: Σουρμελῆ 2, 'Αθήνας.

'Αγκάθι, Μπατερφλάϋ

[ΑΣ'—174]

Ρόζα Λίνα καὶ ***Χαδιάρα***, περιμένω τετραδιάκια σας. Δ/σις: K. Tepericoglou, Yag-Iskelesi No 13—15, Istanbul—Turquie; διὰ: ***'Ινδιάνα***

[ΑΣ'—175]

Παιδιά, καταλάβατε κάτι; ἡ 'Αρακειάς No 9 φοβήθηκε καὶ γι' αὐτὸ δὲν μοῦ ἀπήντησε στὴ (ΑΣ'—112).

'Αρσὲν Λουπὲν

[ΑΣ'—176]

Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες. Δ/σις: κ. Γεώργιον Βλαχόπουλον, Γαρίτσα—Κέρκυρα, διὰ: ***Πανταχοῦ Παρὼν***

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ Γεωργίου Σταύρου 10, 'Αθῆνα